

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Rugpiūtis – August 18, 1983 Nr. 32

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Tarp vilties ir siaubo

Padėtis Lenkijoje ir Sovietijoje

Vytautas Meškauskas

A. M. Rosenthal, N. Y. TIMES vyr. redaktorius, to laikraščio rugpiūčio 7 d. magazine paskelbė ilgą, nostalgiką, gražiai parašytą straipsnį apie padėtį Lenkijoje, kurioje jis porą metų buvo to paties laikraščio korespondentu. Jis rašo:

"Aš nepažinojau Lenkijos laike jos laisvės spazmų. Kai atvykau, 1958 metais, 'pavasaris spalio mėn.' — trumpas ir herojiškas 1956 m. laisvės siekimas buvo sutramdytas jo pirmo herojaus Wladislavo Gomułkos. Ir aš buvau ištremtas dar prieš 1960 metų spazmas...

"...Apsisprendžiau nuvažiuoti į Varšuvą ir iš ten grįžti prieš pat popiežiaus vizitą. Man atrodė, kad geriausias laikas ką nors patirti apie kraštą yra tada, kada niekas neužtemdo kasdieninio gyvenimo realybės ir politikos — nei rinkimai, nei kokia katastrofa, nei tautinis pakilimas bei entuziazmas, kurį — aš žinojau — turėtų sukelti popiežiaus vizitas. Tik Lenkija."

Kasdienė jos tikrovė yra liūdna. Skurdas didelis. Krautuvės tuščios. Atviraime lauke už Varšuvos, kur galima sekmadieniais nuo 9 iki 12 val. ryto pardavinėti vartotus daiktus, žmonių gausybė. Siūlomi parduoti rūbai, rakandai ir kt. yra tokios rūšies, kad Amerikoje seniai būtų išmesti į šiukšlyną. Lenkijoje jie vis dar turi tam tikrą vertę.

Lenkiškas 'ilgiausių metų' — 'sto lat' yra visai prasmingas. Faktinai žmogus ten turi išgyventi 110 metų, kad pagal eilę gautų tai, kas jam priklauso: butui gauti reikia laukti 15 metų, automobiliui — 8, šaldytuvui — 14, užsienio pasui — 20 metų ir t.t. Lenkų didžiausia paguoda yra ta, kad jie įsivaizduoja, jog Rusijoje dar blogiau.

Rosenthal, kuris turėtų būti vienu geriausiai informuotų žmonių Amerikoje, sakosi niekados nemanęs, kad sovietai galėtų palikti Lenkiją laisva, nes jei lenkai gali turėti pasirinkimo laisvę, kodėl ne patys rusai? Lenkų likimas yra apstemdytas, formuluojamas ir dominuojamas sovietų ka-

rinės galios, ir kiekvienas lenkas žino, kad Sovietų Sąjunga nedvejos panaudoti tą jėgą sunaikinti lenkų sukilimą ar sąjūdį, kuris būtų jiems pavojingas ar jie jį laikytų sau pavojingu. Jie tai daro ne todėl, kad bijotų lenkų, kurių jie nemėgsta, bet todėl, kad lenkų revoliucija gali užkrėsti jų pačių liaudį. Gal kada nors ateis diena, kada sovietų vadai užsimanys reformoti savo visuomenę, gal tada laisvę gaus ir lenkai, bet ne anksčiau.

Jei taip, kaip pateisinti Solidarumo sąjūdį? Lenkai autoriui aiškina, kad jie tikėjosi, vylėsi, kad gal rusai supras, kad faktinai čia yra grynai lenkiškas susitvarkymas, sovietams jie palieka visur veto teisę ir nesiūšia atsisakyti karinės sąjungos su jais. Kodėl buvo galima to tikėtis? Vienas lenkas visai rimtai aiškina, kad Lenkija yra suverta stebuklais. Stebuklas ją išgelbėjo nuo švedų, Vislos stebuklas nuo rusų 1920 m., ar ne stebuklas vienu smūgiu sunaikino tris imperijas, kurios pasidalino Lenkija — Vokietiją, Austriją ir Rusiją?

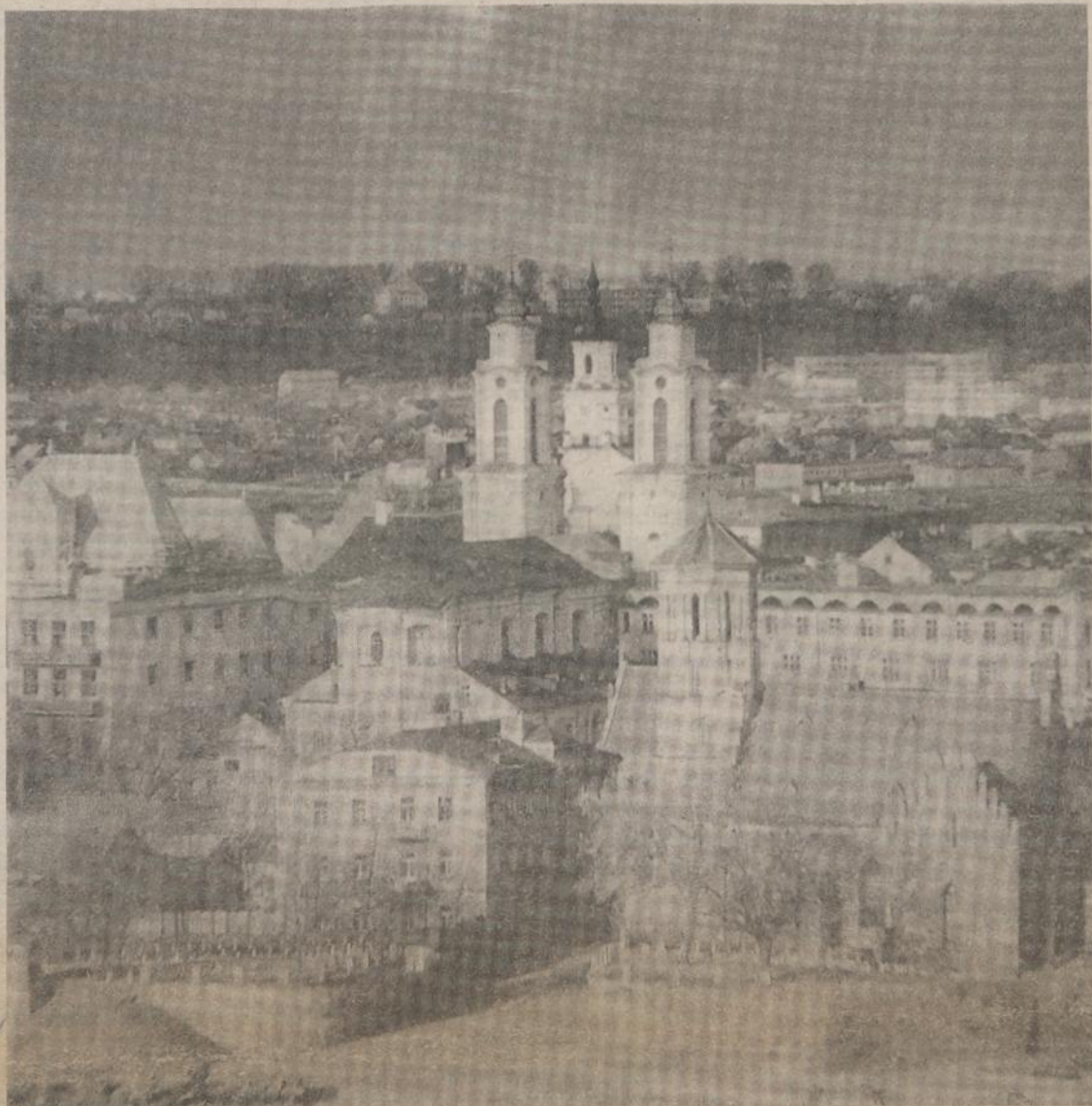
Iš tikro Lenkija yra nuskriausta geografijos, sovietų karinės jėgos ir santvarinininkų sutikimo palikti ja sovietų dominacijoje po antrojo pasaulinio karo pagaliau ji kentėjo dėl nesugebėjimo sudaryti padorią valdžią, nuo savo šovinistinių fašistų prieš karą ir sovietams parsidavusių aparachikų po karo.

Nors autorius save laiko realistu, jis po paskutinio vizito Lenkijoje suprato, kad jis iki šiol neįžiūrėjo, vieno labai realaus fakto: Vilties. Kiekvienas lenkas — jaunas ir kiek pagyvenęs — turi aukštą ir gražią viltį, kaip naujai po karo pasodinti Varšuvoje medžiai.

★

Jei vilties pasisiekimas priklauso nuo sovietų, žvilgterėkim už Kremliaus mūrų. Nors kalbama ir suprantamas reformų reikalas, nuo naujų metų žadama duoti kiek daugiau laisvės kai kurių įmonių direkto-

(Nukelta į 2 psl.)

Bažnyčios Kauno senamiestyje. Šiame numery Balys Gražulis rašo apie naują Br. Kvickio veikalą "Lietuvos bažnyčios — Kauno arkivyskupija".

Kun. Alfonso Svarinsko teismas

LKB Kronika š.m. gegužės 22 d. laidoje smulkmeniškai

aprašo teismo posėdį

1983 m. gegužės 3 d. LTSR Aukščiausioje teisme buvo pradėta nagrinėti Viduklės klebono, TTG komiteto nario kun. Alfonso Svarinsko byla. Žinia apie teismą tyliai pasklido po Li etuvą. Daugelis šia žinia abejojo, nes net giminės apie būsimą "viešą" teismo

procesą nieko nežinojo. Tačiau gegužės 3 d. atvykus į Vilnių, abejonės išsiskleidė.

Lenino prospekto kvartalas buvo apsuptas milicininkų ir kareivių, aprengtų milicininkų uniformomis, o praėjimas į Aukšč. Teismą ties Respublikinę bibliote-

ką visiškai neįmanomas — uniformuoti ir civiliai apsirengę pareigūnai į teismą praleidinėjo tik su spec. kvietimais, o kun. Alf. Svarinsko draugai bei pažįstami, suvažiavę iš visų Lietuvos kampelių, buvo grubiai milicininkų vejami į Lenino prospektą ties Respublikinės bibliotekos sustojimu. Net giminėms buvo sunku patekti į teismą: 9 val. prie teismo atėjusiai kun. Alf. Svarinsko seserei Janinai Pupkienei saugumiečiai įrodinėjo jog nėra jokio reikalo jai dalyvauti teisme. Šiai nenusileidžiant, liepė ateiti 10 val., o atėjus nurodytu laiku, pareiškė, kad jau per vėlu, ir į salę įleido tik po pietų pertraukos; 9:30 val. prie teismo rūmų atėjo teisiamoj kunigo brolis Vytautas Svarinskas, kartu su juoėjo ir keletas kunigų — jie visi vargais negalais išprašė brolių į teismą. Vytautas Svarinskas pasisakė dėl senyvo amžiaus mieste paklystęs, todėl norėtų, kad į teismą kartu su juo būtų įleista ir dukra, tačiau šis

(Nukelta į 4 psl.)

Kun. Alfonsas Svarinskas

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Lietuvos bylos JT visuotiniame susirinkime šansai. - Kaip ji derinasi su bendrais JAV-SSSR santykiais? - Reagano administracijos rizika.

Kaip mūsų skaitytojai jau žino iš pereinamojo Nr., liepos 29 d. JAV misija Jungtinėm Tautoms paskelbė komunikatą, kad ambasadorė Jeane J. Kilpatrick iškėlė JT Generaliniam Sekretoriui Javier Perez de Cuellar prezidento Reagano liepos 26 d. pareiškimą JAV pripažinimo Baltijos Respublikų 60 m. sukakties proga. Ambasadorė prašė, kad tas pareiškimas būtų paskelbtas oficialiu JT Visuotinio Susirinkimo dokumentu ir išdalintas visiems JT nariams. Komunikate pažymima, kad 38-tas Visuotinis Susirinkimas šį rudinį svarstys tautų apsisprendimo teisės svarbą ir greitą nepriklausomybės suteikimą.

Prisimenant mūsų pastangas Lietuvos pavergimo reikalą iškelti JT - tam reikalui savo laiku susidarė net atskiras komitetas, kuris surinko gana daug lėšų - o taip pat nesenas VLIKo pastangas šį klausimą

iškelti per Vakarų Europos Bendruomenę, ambasadorės J. Kilpatrick aukščiau minėtą 'Press Release' galėtume laikyti mūsų pastangų nemažu laimėjimu. Iš tikro, tačiau, Jungtinės Tautos - kaip buvusi Tautų Sąjunga - nėra organizacija permainoms. Valstybės dažniau susijungia susidariusiam status quo išlaikyti, o ne jį pakeisti. Be to, tikroji JT galia yra sutelkta Saugumo Taryboje, kurioje 5 didžiosios valstybės turi veto teisę.

Praktikoje Tautų Sąjunga neišgelbėjo mūsų nuo lenkų pretenzijų į Vilnių, o jos įpėdinė JT pasirodė bejėgė visose tarpvalstybiniuose konfliktuose, išskyrus per apsirikiimą Korėjoje, kur JAV galėjo kovoti visuotinio susirinkimo pavedimu. Kai kurias problemas sprendžiant, kaip pvz. Vid. Rytų, Jungtinės Tautos yra specialiai išskirtos, kad į pasitarimus neįtraukti ... Sovietų Sąjungos. ...

Kaip mes jau rašėme, susitarimas dėl grūdų nebuvo vienintelis. Norima atšaukti draudimus sovietams parduoti naftos gamybai ir dujotiekio tiesimui reikalingus įrankius bei priemones. Tariamasi dėl konsulatų New Yorke ir Kieve atidarymo bei kultūrinių santykių ir mainų atgaivinimo. Be to manoma, kad šiuo metu sovietai nėra labai suinteresuoti naujų pozicijų įsigijimu Salvadore ir Nicaragvoje, bet pasitenkins Kubos išlaikymu ir todėl nelabai priešinsis taikos Centro Amerikoje laikinam atstatymui amerikiečių sąlygomis.

Sakoma, kad prezidentūros štabo v-kas Baker ir jo padėjėjas Deaver yra už Reagano-Andropovo susitikimą, nors ten būtų pasikeista tik asmeniškais komplimentais, tuo tarpu Saugumo Patarėjas Clark ir Gynybos Sekretorius Weinberger viršūnių susitikimą rekomenduoja tik tokiu atveju, jei jame galima sutarti dėl atominių ginklų skaičiaus sumažinimo ir jų kontrolės.

Net jei iš tikro Lietuvos bylos iškėlimas ir nugalėtų visas skaitlingas kliūtis - JT dauguma dažnai balsuoja su sovietais - atitinkamo sprendimo ar rezoliucijos igyvendinimas priklausys nuo JAV noro tai padaryti. Kaip tikėtis tokio entuziazmo, jei apskritai imant iau kuris laikas pastebimas JAV-SSSR santykių jei ne pagerėjimas, tai tikrai sušvelnėjimas? Atsiminkime tik sutartį parduoti sovietams 50% daugiau javų, negu buvo sutarta Fordo laikais. Senatorius Moynihan dėl to labai stebėjosi, klausdamas:

'... jei mes maitiname sovietų armiją, kokią mes turime teisę skųstis dėl jos elgesio?'

Administracijos atsakymas į panašius priekaištus buvo toks, kad parduodant grūdus už grynus pinigus tos sumos sulaukimos nuo sunaudojimo kitiems reikalams, kaip reikalingų medžiagų ar įrankių karo pramonei nupirkimo. Į tai Moynihan atsikirta, kad už kiekvieną dolerį skirtą pigių užsienio javų nupirkimui, jie gali skirti daugiau resursų ne žemės ūkio produkcijos, o naftos gamybos pakėlimui ir taip atsiimti ne tik tą dolerį, bet priedo dar uždirbti tris!

Kaip su visu tuo suderinti bandymą iškelti JT-se Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių bylą? Vienas aiškinimas būtų skirtingas Reagano užs. politikos stilius. Savo antikomunistinio nusistatymo jis niekada neslėpė, tačiau patyrimas moko, kad JAV gyventojų dauguma nenori ne tik karo, bet pageidauja galimai draugiškesnių santykių su visu pasauliu. Kiekvienu atveju, atominis karas yra nepriimtinas, o į tokį karą gali išsivystyti bet kuris ginkluotas konfliktas. Visa tai administraciją verčia su sovietais ne tik santykiuoti, bet ir ieškoti susitarimo ten, kur jis gali būti naudingas ir amerikiečiams, neišleidžiant iš akių su kuo deramasi ir galimai dažniau parodyti derybų partnerio tikrą veidą. Rizika dėl to yra labai maža, nes kaip praktika rodo, sovietai nedaro nieko už dyką ar šypseną. Jei jiems koks susitarimas reikalingas, jie jį pasirašys ir paskutiniaisiais žodžiais kolijami.

Be to, pats laikas JAV vesti kiek energingesnę politiką JT-se, o ne leisti jose pirmuoju smuiku groti sovietams. Lie-

■ Iš kitos pusės

Thomas J. Brazaitis Clevelando The Plain Dealer liepos 31 d. Nr., baigdamas įdomius reportažius iš Sovietijos, suvedė savo išpūdžius. Jam tai padaryti padėjusi bostoniško Christian Science Monitor reporterė Elizabeth Pond, ilgai išbuvusi Sovietijoje. Jos knyga 'From Yaroslavy Station' yra tikrai verta perskaityti. Brazaitis ją sutikęs grįždamas Londone. Elizabethai atrodo, kad sovietai daro pažangą visose srityse. Net žemės ūkyje. Čia Brazaitis neiškentę pastebėjo: "Caro Rusija eksportavo javus". "Taip, — sutiko pašnekovė — bet žmonės badavo".

Štai tikras sovietų pasisekimo pavyzdys. Jiems, atrodo, pasisekė įrodyti, kad jie pradėjo nuo nulio. Iš tikro prieš 65 metus caro Rusija nebuvo labai toli atsilikusi nuo likusio anų laikų pasaulio. Žinoma, tada — dar ne raketų amžiuje — su ja buvo mažiau skaitomasi bei bijoma. Bet retkarčiais badaujama buvo ne tik joje, ar ne nuo bado į Ameriką bėgo airiai?

"The Soviets makes the best bread in the world!" 'lunchaudami' Londone sutarė abu žurnalistai. Bet tokia pat duona jau buvo prieš šimtmečius. Stebuklas čia tik tai, kad sovietams per 65 metus nepasisekė sugadinti savo pagrindinio ir dažnai vienintelio maisto kokybės!

Švietimo sistema esanti labai gera. Tūlam amerikiečių ambasados tarnautojui pasiuntus savo vaiką į sovietinę mokyklą jis buvęs primtas į dviem metais žemesnį skyrių. Tiesa, JAV švietimo sistema pergyvena krizę, tačiau sovietai mažai pakeitė iš caro paveldėtą sistemą. Kas sudarė mūsų universiteto branduolį, ar ne Rusijoje mokslus išėję? O ką kalbėti apie buvusį Rusijos meno, muzikos, kultūros lygį! Jei sovietai čia ką padarė, tai tik atžangą.

Teisingesnę, bet irgi labai paviršutinišką, rusų stovio apibūdinimą Brazaičiui davė vienas ambasadoje sutiktas žmogus:

"Visi Amerikos dešinieji turi dėkoti Dievui, kad Sovietų Sąjunga yra komunistinė. Jei ji pakeistų savo sistemą, ji mus, išstumtų iš biznio. Ačiū Dievui, jie šaudo sau į kojas."

Panašiai galvojo kaizerio Vokietijos užs. reik. min. Arthur Zimmermann, gavęs telegramą iš savo pasiuntinio Berne, kad Leninas 1917 m. nori grįžti Rusijon per Vokietiją ir Skandinaviją. Zimmermannas savo telegramoje gen. štabo viršininkui samprotavo:

"Kadangi mūsų interesai reikalauja kairiojo sparno revoliucionierių įtakos išlaikymo Rusijoje, pervažiavimą reikėtų leisti..."

Ne tik Rusija, bet ir Vokietija už tai skaudžiai atgailauja iki šios dienos. (vm)

tuvos bylos iškėlimas čia, kaip ir buv. Madrido konferencijoje, tokiam tikslui atitinka. Žinia, iš šios dienos padėties išeinant, perspektyvos ne kažin kokios, bet jos sukelia viltį, o toji, nors neapčiuopiama, vaidina tam tikrą vaidmenį gyvenime, kaip matome Lenkijoje.

ATITAIŠYMAS

Dirvoje Nr. 31 (3 psl.) straipsnio "Eikime Aušros keliu" pirmoje pastraipoje įsibrovė nemaloni klaida — vietoj dr. J. Basanavičiaus atspausdinta A. Baranauskas. Dėl šios klaidos skaitytojų atsiprašome.

OPPORTUNITY FOR 1ST CLASS SKILLED SCREW MACHINE OPERATORS

We currently have openings for experienced operators who can set up and operate Acme Grigley and Greenlee automatic multi spindle screw machine without help. Qualified applicants must furnish their own tools. We offer top wages and an excellent benefits program. For interviews, apply at the personnel department.

Att.: CONRAD RUYBAL

GATES RUBBER CO.

999 SANDY HOLLOW ROAD,

ROCKFORD, ILL. 61125

815-398-9922

Also Contact ROBERT KELLY

GATES RUBBER CO.

PONTIAC DIVISION

313-373-2601

Equal Opportunity Employer M/F (31-33)

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

"Aš galiu pats pasakyti, kad mūsų kariuomenė niekam netinka, kad kazokai tik kaimus plėšia. Lenkai išsijuošę giriasi ir tik geria, o mūsų rusai — apie juos neapsimoka ne kalbėti? Bet žinai, kur mes esam stipresni? — Tautos tikėjime."

Jei tuos žodžius pasakysiu nūdienai apsirengęs, jie gali atrodyti, kaip raginimas sukilti.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavardę, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

GRĖSMĖ TEBĖRA TA PATI

Popiežius pakviestas vizitui Lietuvon. Gabus amerikiečių žurnalistas Dan Fisher apie tai paduoda įdomių žinių iš Lenkijos rimtų šaltinių. Esą vizitui dingstis ne tik šv. Kazimiero, bet ir Lietuvos krikšto jubiliejus, dar ir senovėje buvusios Lietuvos su Lenkija 'federacijos' sukaktis. Straipsnio gale itin išryškintos lenkų intencijos surišti mus į bendrą brolystę. Girdi, didelė dalis šiandienės Lietuvos, įskaitant ir sostinę Vilnių, buvo Lenkijos dalis iki Sovietų okupacijos 1939 metais. Todėl ta bendrystė lig šiol esanti lietuviams miela ir glaudi (affection). O iš tiesų tai visai šališka įtaiga: juk lenkų užgrobtą dalis nebuvo lemtingai didelė ir mum netrukde valstybę atkurti ir per 20 laisvės metų stripčiai tvarkytis, sparčiai pažangą daryti. O dėl Vilniaus užgrobimo kaip tik mes nuo lenkų atšalom, nebendravom, smerkėm. Taip faktai ir išvados - visai priešingi. Bet Varšuva bando pasauliui įteigti, jog esame kone bendra tauta. Girdi, lenkų popiežių išrinkus lietuviai tuoj jį apšaukė irgi savuoju, o jis yra pasakęs, kad jo širdies pusė yra Lietuvoje. Todėl esą šis vizitas popiežiui būtų 'asmeniškų ir profesinių' dalykų. Girdi, jis yra išreiškęs intenciją sugrąžinti (reintegrate) slaviškas žemes į Katalikų svarbiają tėkmę. Taigi Varšuvos rimtos sferos tebetiki kad mes esam slavai. Tokį požiūrį į mūsų su lenkais santykius patyrė išvalgus žurnalistas Dan Fisher.

Taip lenkam teberūpi nelemtoji 'unija' gaivinti, o popiežiui įtaigojama senos 'federacijos' pelenus pakurstyti. Ir Lietuvą glaudžiau su slavais sulydyti (toks pat tikslas ir dabartinių mūsų okupantų - abiejų apetitai sutampa).

O iš tiesų mes iš popiežiaus vizito lauktume ko kito. Būtent: padėti susigrąžinti komunistų nusavintas bažnyčias (Vilnių, Klaipėdą ir kt.); kad Vilnius su kraštu būtų pagaliau iš lenkų valdžios grąžintas Lietuvos bažnytinei teritorijai; kad Seinų katedroj lietuviai atgautų žmoniškas teises; kad galop tikrai Lietuva gautų kardinolą ...

Iš Varšuvos šaltinių pateikiamos žinios anglišką spaudą įdomios ir tuo, kad atveria ir mūsų pačių lėkštos nuovokos spragą. S. Kario nr. 6 P. Lelis apie Lenkiją ir Lietu-

vą straipsnio gale rašo: "Tuos praeities nesutarimus ir kivirčius reikia užmiršti, nes istorija parodė, kad Lietuvos likimą lemia laisvoji Lenkija. Tik svajotojas Pilstudskis galvojo ir veikė dėl unijinės Lenkijos atstatymo, kurio būtu įjungta Lietuva ir Ukraina. Dabartiniai lenkai apie unijos atnaujinimą nebegalvoja." Ar tai ne siauras 'wishful thinking', kuris nekartą mus nuvedė į tragiškas nelaimes. Istorija rodo, kas Vytauto valstybinius užmojus sužlugdė (ir karaliaus vainiką pavogė); kaip bendrystė ir pasitikėjimas lenkais užsmaugė mūsų kultūrinę pažangą šimtmečiams ir šviesuomenę atėmė, net visą valstybę praeitį. Dėl naivaus tikėjimo jų gera valia ir krikščionišku žodžiu juk ir Vilniaus ne tekome: jie sėdo Suvalkų sutartį megzti, o pasalom pasiuntė Zeligovskį ... Ir joks jų politinis vienetas ano klastingo žygio dar viešai nepasmerkė, nors jis lenkų tautai tik gėda daro.

Tad visai aišku, kad šiandien ne apie 'praeities kivirčius' kalbame, o apie gyvus kėlus vėl mus įpainioti į politinį ir kultūrinį liūną (ir suvirškinti). Pavyzdys: kai dabar lenkai sunkią Maskvos leteną kenčia, jie vis tiek lietuvių nelaiko lygios vertės žmogum, todėl pagal juos mes neverti Seinų katedroj Dievą garbinti.

Tokia yra skaudi dabartis. Ir ženklas, ko galim laukti

šių metų rugsėjo 3 ir 4 dienomis Toronte, Lietuvių namuose įvyks devintas visuotinis Lituanistikos Instituto suvažiavimas. Lietuviai mokslininkai - humanitarai susirinks pasidalinti savo darbų atsiekimais, rūpesčiais, ieškojimais ir savo tarpe ir su plačiaja lietuvių visuomene.

Suvažiavimo pagrindinė tema, į kurią bus nukreipta dauguma paskaitų, šiais metais liečia iškilų mūsų praeities momentą — "Aušros" laikotarpį ir jo reikšmę tautinio atgimimo ir laisvėjimo istorijoje. Instituto rengiamų konferencijų ar suvažiavimų paskaitos be pranešimai jau seniai ir užtarnautai yra įsigiję aukštą reputaciją lietuvių visuomenėje dėka jų rimto mokslinio paruošimo, aktualumo ir gyvo, intensyvaus pristatymo būdo. Pažvelgę į ateinančio suvažiavimo programą, galime būti tikri, kad ir šį kartą Instituto paskaitos bei pranešimai išlaikys savo įprastinį aukštą mokslinį-kultūrinį lygį. Paskaitų tematika lies keturias iš pagrindinių humanitarinių mokslų sričių: literatūrą, psichologiją, filosofiją ir istoriją. Literatūros prelegentai yra: Aušra Liulevičienė, su paskaita: "Kai kurie 'Aušros' poezijos bruožai", Dr. Bronius Vaškevičius: "S. Vaičkaus dramų teatras Amerikoje" ir Dr. Ilona Maziliauskienė: "S. T. Kundroto žaltio žvilgsnis". Sesijos vadovas: Dr. Kęstutis Keblys.

Psichologijos srityje iš-

ateity iš pietinio kaimyno: grėsmė tebėra ta pati. Juk ir 1918 metais - kuris mūsų kaimynų atkakliausiai mums kenkė? Jei nebudėsime, gali pasikartoti Peoviakų atvejis ...

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

FSLIC

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

AUŠROS ŠIMTMEČIUI ATŽYMĖTI DIRVOS ROMANO PREMIJA

2,500 DOLERIŲ!

Rankraščiams atsiųsti terminas 1983 m. gruodžio 1 d.

• **TEMATIKA** — Konkurso dalyviai savo kūriniai temą pasirenka pagal savo nuožiūrą. Tematika gali būti įvairi: tautinė, visuotinė, fantastinė, psichologinė. Siužeto pobūdis — paties autoriaus reikalas.

• **ROMANO ILGIS** — Romano rankraštis turi būti rašytas rašomąja mašinėle, su dvigubu tarpu ir netrumpešnis, kaip 200 mašinraščio lakštų.

• **RANKRAŠČIO PARUOŠIMAS** — Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašyti slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant uždaro pridėdama vokelio, kurin autorius įdeda užrašęs savo tikrą pavardę, adresą ir telefono numerį. Nelaimėjus, vokeliai neatidaromi.

• **LAIKAS** — Paskutinė rankraščiui prisiuntimo data yra 1983 metų gruodžio mėn. 1 d.

• **SĄLYGOS** — Laimėjęs konkursą autorius už savo kūrinį gauna dviejų tūkstančių penkių šimtų (2500) dolerių honorarą-premiją. Dirva pasilaiko teisę premijuotojo romano ištraukas spausdinti savo laikraščio skiltyse ir be papildomo atlyginimo išleisti romaną atskira knyga.

• **MECENATAS** — Šio romano konkurso mecenatas yra Simas Kašeliūnas ilgametis Dirvos novelės konkursų globėjas ir rėmėjas.

• **ADRESAS** — Rankraščius siųsti: DIRVA, Aušros šimtmečiui atžymėti romano konkursui, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

• **JURY KOMISIJA** — Jury komisija sudaroma iš trijų narių, kurie savo posėdyje balsų dauguma sprendžia, kuris rankraštis yra premijuotinas.

• **NEPREMIJUOTI RANKRAŠČIAI** — Saugomi ir grąžinami autoriams prisiuntus adresus.

girsime Dr. Aldonos Malcainaitės-Grinienės paskaitą: "Moters psichologija tautinio atgimimo moterų rašytojų kūryboje" ir Dr. Kęstučio Trimako: "Lietuvių jaunimas keturiuose kontinentuose pagal 1983 V PLJIC anketos duomenis". Sesijai vadovauja Dr. Kęstutis Trimakas.

Psichologijos sesijoje, vadovaujamoj Dr. Kęstučio Skrupskelio, pats Dr. Skrupskelis skaitys temą: "Filosofinių raštų redagavimas" ir Dr. K. Mickūnas: "Prasmė Lietuvos atgimimo". Istorijos srityje, J. Dainauskas skaitys: "Lietuvos istorijos klausimai 'Ausros' puslapiuose".

Šiame suvažiavime, mokslininkų dėmesį garbingo "Aušros" laikotarpio atsiekimams palydi ir rūpestis tautos dabartim. Tai atspindi Lituanistinio vakaro programoje, šeštadienį, kur tarp kitų dalykų, matysime bostoniško Perkūno Krukonio skaidres su Lietuvos vaizdais iš praeities ir dabarties, o sekmadienio programoje numatoma Dr. R. Šilbajorio paskaita "Žmogishumo skaidrėjimas pokarinėje ok. Lietuvos poezijoje"

ir Dr. Juliaus Slavėno vadovaujamas simpoziumas tema: "Lituanistinės problemos vakaruose".

Toronto Lietuvių Bendruomenės su dideliu šventinumu ir entuziazmu ruošiasi tinkamai sutikti ir paremti šį Lituanistikos Instituto suvažiavimą. Esame jai nuoširdžiai dėkingi ir laukiame gražaus lietuvių būrelio iš Toronto, ir iš visų kitų JAV ir Kanados vietovių suvažiavimo paskaitose, šeštadienio vakaronėje ir visoje kitoje programoje. Susitiksime Lietuvių namuose Toronto!

R. Šilbajoris

Lituanistikos Instituto pirmininkas

OPPORTUNITY FOR
RN's — LPN's

Preferably with Geriatric experience. Now hiring full time & part time NURSES for all shifts. Good starting salary & shift differential. Liberal personnel policies and fringe benefits. Apply or call 313-338-0345

BLOOMFIELD HILLS CARE CENTER
50 WEST SQUARE LAKE RD.
BLOOMFIELD, MICH. 48302
(213-37)

MACHINIST

TO WORK IN SUNNY FLORIDA. Acme multi-spindle set-up, 10 years experience. Need NOW!

ST. PETERSBURG, FLA.

813-526-9165

(31-37)

Lenkija, mūsų kaimynė (5)

Pietų Lenkija mūsų eros pradžioje

Jūratė Statkutė de Rosales

Pirmieji keli krikščioniškos eros šimtmečiai buvo atžymėti siaurės Europoje Romos imperijos legijonų laimėjimais germanų žemėse. Pačių romiečių šaltiniai šiuos įvykius aprašė su Cezarišku patosu, tačiau rastoji kronika pirmą kartą mums parodo antrą medalių pusę: regime, kokią suirutę atnešė Europai romiečių imperijos jungas ir politinės lygsvaros sulaužymas germanų žemėse.

Iš kronikos sužinome, kad baltų valstybė tuo metu turėjo priimti stebėtinai didelį skaičių bėglių iš centro Europos. Sužinome, kiek baltai turėjo sunkumų su bėgliais, kurių vieni, pvz. Romos ištumti iš siaurės Rumunijos gepidai, iššaukė rytinius baltus į dvikovą 'dėl visų žemių valdžios', t.y. dėl suzereno teisių visoje baltų imperijoje nuo jūros iki jūros. Paminėtina, kad baltai, nenoromis priėmę šaukimą dvikovai, mūši laimėjo. Po to gepidai gyveno baltų žemėse prie Dono ir mokėjo duokles baltams, t.y. liko jų vasalais.

Pietų Lenkijos vandalai tuo metu buvo atsidūrę nepavydėtinoje padėtyje. Pietuose buvę kaimynai (ir gal net bendragenčiai) gepidai buvo romiečių sumušti ir jų žemėje viešpatavo Romos vietininkai. Vakaruose, tuomet jau pilnai susiformavusios germanų gentys nebegalėjo atsilaikyti prieš geresnę valstybinę santvarką turėjusių Romos pulkų invaziją. Vandalai matė, kad Roma juos apsupa iš dviejų pusių.

Kronika pasakoja, kad tuomet vandalų kunigaikščiai pasiprašė baltų globos ir buvo priimti į baltų imperijos sąstatą su vasalo teisėmis. Kitaip tariant, anais laikais, maždaug 150 metais po Kristaus, atsitiko beveik tas pat, kas įvyko vėliau su Jogaila, kai iš vakarų spaudžiami lenkai pasikvietė į karalius lietuvių karalaiti.

Kronika konstatuoja šį faktą nesigilindama į baltų valstybės subyrėjimo priežastis. Archeologija patvirtina kronikos teigimus apie germaniškų genčių atsiradimą Ukrainos žemėse, kaip tik tuo metu, ir vadina tų gausių germaniškų gyvenviečių kompleksą 'Cerniakovio komplekso' vardu. Cerniakovio germaniškų gyvenviečių archeologija priskaito nepaprastai daug ir tuo nereikia nustebti, nes kronika aiškina, kad tuomet į baltų valstybės žemes atsikėlė iš Rumunijos pabėgę gepidai, mini vandalus, ir nurodo, kad švebai (germaniška gentis, gyvenusi tarp Elbos ir Oderio prie Baltijos jūros) prasiskynė kelią pro vakarinius baltus su ginklu rankoje ir taip pat išjungė į bėglių skaičių Ukrainoje.

Atvykėliai buvo baltų vasalai, taigi jie nesugriovė valstybės. Valstybė žlugo tuomet, kai pietinės baltų bazės nebegalėjo atsilaikyti prieš kaimyninių tautų spaudimus ir viena po kitos buvo įveiktos nežiūrint to, kad jas ginti padėjo atvykėliai germanai.

Ketvirtuo šimtmečiu po Kr. pradžioje, baltai nustojo paskutinių savo bazių pietuose ir, teigia kronika, jie tuomet 'grįžo į savo žemę ir ten gyveno'. Kitaip tariant, baltų imperija sugriuvo ir baltai grįžo į savo etnines žemes.

Jau ankstyvesniuose skyriuose kronika mums išduoda ypatingai svarbų baltų tautų bruožą: etninių žemių ribose jų gausios šeimos negalėdavusios pramisti. Peržvelgus iš kronikos teksto aiškesnį baltų vidinę santvarką, matosi, kad visa eilė gyvenimo taisyklių siekė tikslą vieno: išmaitinti visus šeimos narius. Iš vienos pusės - reikėjo mažinti prieauglį: baltai nuo savo kaimynų skyrėsi tuo, kad pas juos nebuvo daugpatystės. Dalis moterų ne tik netekėdavo, bet ankstyvaisiais baltų istorijos laikais galėdavusios pasirinkti kario amatą,ėjo į karą ir neporavosi (gal todėl, kad tuomet baltų karo technika rėmėsi ne jėga, o miklumu; ir nesiporavo turbūt todėl, kad iš nėsčio kareivio buvo prastai nauda). Dalis šeimos narių - vyrų pulkai ir moterų pulkai - išvykdavo 'laimės ieškoti', bet kartą užvaldę derlingas žemes jie tereikalaudavo iš naujos teritorijos galimybių užveisti gyvulių ar žemės ūkį. Naujosios žemės neprivalėjo maitinti žemių (turbūt todėl, kad migracijos vykdavo upėmis pasroviui, ir sunkesnių prekių transportas atgal prieš srovę buvo lėtas, nesaugus).

Būdingas yra kronikoje vėlesniais laikais atžymėtas baltų įprotis visų pirma pakelti užkariautos žemės gerbūvį. Kiek pastebiu, tokia sistema greičiausiai buvo pritaikoma nuo pat pradžios baltų imperijos, nes pirmųjų baltų karalių vardai pietinių žemių mitologijoje iki šiai dienai išliko kaip kultūra ir mokslą atnešusių geradarių dievų vardai. Tame turbūt buvo net kelis tūkstančius metų gyvavusios baltų imperijos patvarumo paslaptis. Germanų, vandalų, gepidų, žemių naikavimo ir plėšimo, turto griovimo įpročiai greičiausiai buvo lyg sprogstama medžiaga istatyta į baltų imperijos centrą. Ji neišvengiamai turėjo buvusią tvarką išsproginti.

Kai baltai buvo gražinti į savo etnines žemes, jų padėtis buvo sekanti: 1) jie ten negalėjo pragyventi su tuomet varotą dar labai primityvia žemės ūkio technika; 2) jiems buvo būtina pašalinti iš imperijos žemių nepageidautinus ateivius: prieš porą šimtų metų baltų imperiją perskrodžiusius sarmatus (migracija iš rytų) ir prieš šimtą metų atvykusius gepidus, vandalus ir švebus.

Didysis senųjų baltų imperijos žemių apvaldymo žygis pakilo iš Pabaltijio 323 metais su naujo baltų valdovo išrinkimu. Žygis bematant pavirto kruvinu karu tarp baltų ir artimiausių ateivių į valstybę - vandalų, t.y. tarp baltų ir dabartinės pietų Lenkijos gyventojų, kurių dalis tuomet jau

buvo išsiplėtusi Ukrainos žemėse.

Matydami, kad baltai pirmuose mūsųose juos iverkė, vandalai sudarė koaliciją su baltų imperijoje apsigyvenusiais sarmatais ir germanais. Sąjungininkai (vandalai - sarmatai - germanai) sutraukė visus savo pulkus į krūvą lemiamam mūšiui. Baltai, to labai didelio ir kruvino mūšio metu, juos visus drauge iverkė. Kronika ir archeologija vėl sutampa. Kronika sako, kad po pralaimėjimo ateiviai vandalai ir švebai 'niekad daugiau nebedrįso apsigyventi Skitijos žemėje ar prie jos prisitarti', o archeologija pastebi, kad tuo metu 'Chernjakovo settlements and cemeteries quite abruptly disappeared'.

(Bus daugiau)

Kun. Alfonso Svarinsko teismas...

(Atkelta iš 1 psl.)

jo prašymas buvo kategoriškai atmestas.

Kunigams patekti į salę nepavyko — pareigūnai aiškino, kad nėra vietų, nors salė buvo pustūštė, apie 60 žmonių, o dvi eilės suolų buvo sustumtos į krūvą. Kun. Sigitui Tamkevičiui saugumiečiai pareiškė: "Jūs kviečiamas liudininku, pasiimkite iš Kybartų kvietimą ir rytoj galėsite dalyvauti." Ir taip į teismo salę, išskyrus brolių ir seserį, nebuvo įleistas nė vienas kunigas, nė vienas tikintysis.

Dar prieš teismo proceso pradžią gatvėje, vedančioje į teismo rūmus, prasidėjo žmonių gaudynės. Į milicijos mašiną pareigūnai bandė įgrūsti kunigo Alf. Svarinsko šeimininkę Mo-

niką Gavėnaite, mat ši pareiškė norą patekti į teismo salę, užstojusią šeimininkę kelmietę Reginą Terešūte keturi milicininkai prievartai įstūmė į mašiną ir pareiškė, kad jie jos jau seniai laukia, nuvežė į Lenino rajono milicijos skyrių, kur, apkaltinę chuliganizmu apiformino 10 parų. Sulaikytus kunigus — žalpių kleboną kun. Juozapą Razmantą, Kybartų vikarą kun. Joną Matulionį ir Pilviškių kleboną kun. Gvidoną Dovydaitį, saugumiečiai apklausinėjo atskirose mašinose ir, įsakę važiuoti į namus, paleido, o kai kuriuos iš jų nuvežė net į autobusų stotį.

Apie 12 val. būrelis tikinčiųjų bei kunigų su gėlėmis rankose, niekieno ypatingai netrukdomi, priartėjo netoli teismo rūmų, staugama mažas milicininkų būrys apsupo juos ir pradėjo grūsti į netoli stovėjusius autobusus. Respublikinės bibliotekos langus užpildė nustebusių žiūrovų veidai (vėliau buvo gautas įsakymas skaitytojų neprileisti prie langų). Iš milicininkų rankų išsprūdo ir pabėgo klaipėdietis Alvydas Vainoras, vėliau jis buvo pagautas ir nubaustas 10 parų areštu. Sulaikytieji buvo rūšiuojami po milicijos mašinas, rūpestingai tikrinami jų dokumentai; neturinčius pasų milicininkai nuvežė į Lenino raj. milicijos skyrių asmenybių išaiškinimui, kur be milicininkų jų asmenybes "aiškinosi" ir tardė KGB darbuotojai. Iš autobuso buvo iškviesta kaunietė Bernadeta Mališkaitė ir nuvežta į Lenino rajono milicijos skyrių, kur apkaltinta chuliganizmu, — saugumo parinkti liudininkai melagingai teigė, jog ji brovėsi į salę, neklausė milicininkų, necenzūriškai kalbėjo, ir t.t., — ir apiforminta 10 parų. Likusius (apie 20 žmonių), išaiškinę asmenybes, milicininkai susodino į autobusą ir nuvežė į Pirčiupio miškus (apie 50 km.) paleido. Autobuse buvo ir kunigai: Jonas Matulionis, Jonas Kauneckas, Rokas Puzonas. Sulaikytieji visą kelią garsiai kalbėjo rožančių, kurį baigė kalbėti suklaupę miške. Vos tik išėjo į plentą, jie susistabdė į Vilnių važiuojantį autobusą ir vėl atvyko prie teismo rūmų. Kai kurie iš pareigūnų juokėsi, kad tikintieji veik pirmą jų grįžimą į Vilnių. Vakare, žmonėms išsiskirsčius iš troleibusų sustojimo "biblioteka" buvo nuvežti suolai, kad atvykusiems į teismą nebūtų kur prisėsti.

Gegužės 4 d. toliau buvo gaudomi žmonės, atvykę į kun. Alf. Svarinsko teismą.

(Bus daugiau)

NATIONAL SHRINE
OF THE
NORTH AMERICAN MARTYRS
AURIESVILLE, NEW YORK 12016, ON ROUTE 5 S
BETWEEN THRUWAY EXIT 27 & 28
OPEN DAILY 9 A.M. TO 5 P.M. CLOSING DATE OCT. 30, 1983
LITHUANIAN PILGRIMAGE
SUNDAY, AUGUST 28, 1983
FATHER CASIMIR PUGEVICIUS PRESIDING
PILGRIMAGE MASS AT 4 P.M.
OTHER MASSES SAT. 4 & 7:30 P.M.
SUNDAY MASSES 7, 8:30, 10, 11:15 A.M. AND 12:30 P.M.
BENEDICTION DAILY 3:30 P.M.
PILGRIMAGE DEVOTIONS START SUNDAY 2 P.M.

SHRINE COLISEUM (30-31)

Puikiausius kailius rasite Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krutuovės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Nevaržykite beletristų!

Agnė Lukšytė

Gyvendama penktame šios planetos žemyne - Australijoje ir su dideliu susidomėjimu skaitydama mūsų spaudoje pasirodantį įvairių mūsų literatūrą liečiančių straipsnius, neiškenčiu nepasidalinus su tautiečiais mintimis, kurios dėl tų straipsnių nerimsta ir verčia išsisakyti.

Šių metų spaudos puslapiuose stipriai išryškėjo neigiami atsiliepimai išeivijos beletristų atžvilgiu. Viena straipsny-

je buvo drąsiai tvirtinama, kad išeivijoje tik poetai stiprūs. O tai reiškia: beletristai silpni.

Pasitaiko ir tokių nuomonių pareiškėjų, kurie, 'įkvėpti' tik jiems vieniems težinomų asmeniškų sumetimų, vienam kitam beletristui pataria neberašyti - negaišinti brangaus laiko.

Be to, per ištisą eilę metų išeivijoje susiformavo reikalavimai, kad beletristai rašytų vien patriotinėmis temomis ir tik apie lietuvius. Tiems beletristams, kurie rašo apie svetimaučius, duodamas patarimas rašyti svetimomis kalbomis.

Neteko pastebėti tokių griežtų reikalavimų ir patarimų rimtų kritikų straipsniuose ir recenzijose, bet šiaip įvairūs nuomonių pareiškėjai, ypačiai paskutiniu laiku yra pasiryžę atbaidyti būsimus skaitytojus nuo veikalų, kurie parašyti ne pagal jų 'skoni'.

Neabejoju, kad įvairūs nuomonių pareiškėjai domisi literatūra, taigi norėčiau jų dėmę atkreipti į kitų kraštų ryškiuosius beletristus ir jų veikalus.

Tie, kurie neseniai puolė Iechoko Mero 'Sara' dėl to, kad perkrauta seksu, turėtų paskaityti vokiečio Guenther Grass romaną 'Die Blechtrommel'. (Į anglų kalbą išversta pavadinimu: The Thin Drum.) Šis veikalas priskirtinas prie literatūrinių šedevrų dėl psichologizmo ir originalumo. Tačiau baisu ir pagaltoti kas atsitiktų išeivijos spaudoje, jei lietuvis beletristas tokį veikalą parašytų. Ar laikraščiai redaktoriai turėtų užtenkamai vietos įtužusių moralistų straipsniams ir laiškams kuriuose tas beletristas būtų sutripiamas į dulkes?

Siuo metu Prancūzijoje vyrauja du talentingi beletristai: Alain Robbe-Grillet ir Claude Simon. Jų abiejų beveik visi veikalai išversti į anglų kalbą. Sakysim, Claude Simon įdomiausia veikale 'The Battle of Pharsalus', seksas pabrėžtas surrealistiniais, skaitytoją tiesiog šokiruojančiais kontūrais. Veiksmas vyksta Niujorke, įvestas kriminalistinis nusikaltimas ir detektyvai. Prancūzų kritikai šį C. Simon veikalą aukštai vertina.

Alain Robbe-Grillet įdomiam veikale 'In the labyrinth' nėra jokių vardų, nepabrėžta jokia tautybė, negvildinama patriotinė tema. Fabulos vystymas remiasi psichologizmu, įvedant naujoviškumą: nesistengti filosofuoti, bet rodyti gyvenimą tokį, koks jis yra, pabrėžiant įvairias smulkmenas, supančias veikėjus. Didžiųjų išeivijos kritikų pageidavimas, kad būtų išvystyta tam tikra filosofinė mintis sukuriant savąjį 'aš' - nebūtų imanomas pritaikyti minėtiems prancūzų kūrėjams.

Siuo metu Australijoje tėra trys išskirtinio literatūroje dėme-

Antanas Rūkštelė

Prieš rugiapiūtį (aliejus).

sio verti beletristai: Patrick White (Nobelio premijos laureatas), Christopher Koch (jo žmona lietuvė - pianistė Irena Vilnonytė) ir Randolph Stow. (C. Koch ir R. Stow dar nėra pasiekę 50 m.)

Patrick White romanų siužetai vystomi Australijoje, tačiau vieno veikalo pagrindinis veikėjas vokiečių. C. Koch reikšmingam veikale 'The Year of Living Dangerously' veiksmas vyksta Indonezijoje. Pagrindinis veikėjas neužauga: pusiau kinietis, pusiau australas. Psichologizmas ir temos originalumas - šio veikalo stiprybė.

Randolph Stow dviem savo veikalais: 'Tourmaline' ir 'Visitants' pasiekė ypatingas kūrybines aukštumas. 'Tourmaline' skaitytoją stipriai veikia nykia nuotaika. Veiksmas vyksta tarsi kokioje dykumoje, lyg būtų po atominio karo. Krašte vyrauja sausra, karštis, o veikėjai (jų tautybė neaiški) beprasmiškai aplinkui slankioja. Jų jausmai stiprūs ir psichologiškai pagrįsti. Kitam R. Stow veikale 'Visitants' siužetas vystomas Naujojoje Gvinėjoje. Pagrindiniai veikėjai papuasai, kurių mintimis autorius apraizgo kelis baltuosius administratorių pareigose. Baltųjų poelgius kūrėjas aptaria papuasų žodžiais. Abu minėtieji R. Stow veikalai įrikiuoti į geriausių pasaulinės literatūros veikalų tarpą. Australų spaudoje neteko skaityti prieštarių nei C. Koch'ui, nei R. Stow'ui dėl stokos 'australiškumo' jų veikaluose.

Nėra jokios abejonės, kad visi skaitė nors vieną garsiojo anglo beletristo Graham Grene romaną. Jis savo veikaluose mėgsta vystyti fabulą svetimų kraštų aplinkoje. Išpūdinčiausias jo veikalas 'The Power and the Glory'; pagrindinė tema - religijos persekiojimas Meksikoje ir tenyškio kunigo pergyvenimai.

Kitas anglų beletristas, pagarsėjęs pokario metais, tai H.E. Bates (gimęs 1905 m.). Jis rašė apie anglų gyvenimą,

tačiau ėmė temas ir iš prancūzų rezistencijos II-ram pasauliniam kare, taip pat iš Azijos kraštų: Indijos, Burmos ir kt. Pastarieji jo veikalai patys idomi. Anglų kritikai kelia jį į padanges, ypatingai aukštinami jo noveles, kurių jis daug prirašė. Susipažinusi su jo romanais ir novelėmis drįstu tvirtinti, kad išeivijos beletristai parašė idomesnių ir literatūriniai stipresnių romanų ir novelių.

Jaunieji anglų beletristai savo romanams mėgsta imti siužetus iš fantastinio pasaulio. Vienas reikšmingiausių jaunesnės kartos beletristų yra John Fowles (dar nėra pasiekęs 50 metų). Jis į savo romanus mėgsta įvesti seksualinius epizodus.

Garsusis beletristas Hemingway, jam gyvam esant, kritikų buvo puolamas už įvairius aspektus jo kūryboje (pažiūras į karą ir diktatorius). Daugiausia jį puolė už dominuojančią meilės tematiką: jie jį vadino net seksistu. Šiais laikais Hemingway pradėdamas labai aukštai vertinti.

Modernių amerikiečių beletristų: J.C. Oates, Salinger, Updike, K. Vonnegut jr. ir kt. kūryboje atsispindi dangoraižinių didmiesčių gyventojų pergyvenimai būdingi bet kokio krašto keli milijonų miestui. Talentinga rašytoja J.C. Oates mėgsta pavaizduoti seksualinius epizodus, kurie jos veikėjų gyvenimą pakreipia, ar kita linkme.

Mano manymu, kiekvienas lietuvis beletristas puoselėja savyje svajonę sukurti koki nors reikšmingą veikalą iš mūsų tautos didingos ir labai senos praeities. Deja, ne kiekvienas kūrėjas gali sau įsakyti kurti ta, ar kita tema. Kartais iš kūrėjo pasamonės prasiveržia žmonių pavidalai su ryškiomis būdo savybėmis ir tarsi prašyte prašo prikelti juos gyvenimui. Jei tokių žmoniškų pavidalų, kūrybiškai jiems įpučiant gyvybę neįmanoma 'įvilkti' į lietuvišką uniformą, arba apgaubti asketiška skraiste - nejaugi kūrėjas

turėtų tą kūrybinį prasiveržimą savyje užspausti?

Susumuodama savo mintis, norėčiau kreiptis tiesioginiu prašymu: - Nevaržykite beletristų!

Tegu mūsų beletristikoje, šalia dominuojančių patriotinių temų iš dabarties ir netolimos praeities, klesti ir temos iš archaiškos mūsų senovės, kurią mums atskleidė kalbotyrininkas-istorikas Česlovas Gedgaudas savo veikale 'Mūsų praeities beieškant'. Tai archaiškai senovei pavaizduoti kūrėjui atsiveria fantastiškai platus horizontas, mūsų literatūroje dar neliesti. Taip pat tegu mūsų beletristikai savo veikaluose vysto fabulas svetimų kraštų aplinkoje, su jų žmonėmis ir keistais įpročiais, kad ir bendrą mūsų tautos literatūrinį krovinį būtų įnešta gaivumo ir spalvingumo.

NAUJOS KNYGOS

• **KRAŽIAI.** Monografija. Redagavo Pranas Razminas. Išleido Kražiškių Sambūris Chicagoje. Redakcijos nariai A. P. Bagdonas ir J. Žadeikis. Dailininkas P. Aleksa. 252 psl. kietais viršeliais. Kaina 12 dol.

• **Bronius žals.** APIE ŽMONES, ŽEMĘ IR VĖJUS. Eilėraščiai. Gintaro leidinys, 2 Jennigs Avenue, Bass Hill, NSW 2197, Australia. Spaudė Minties spaustuvė. Tiražas 250 egz. 86 psl. kietais viršeliais. Kaina nepažymėta.

• **Korporacija RAMOVĖ** 1933-1983. V. D. Universiteto studentų atsargos karininkų korporacijos atsiminimai. Redagavo Jonas Karka. Viršelį piešė J. Remys. 120 psl.

PLB NAUJOJI VALDYBA PERĖMĖ PAREIGAS

VI-jame PL Bendruomenės seime, įvykusiame 1983. VI. 25-30 d. d. Jaunimo centre, Chicagoje buvo išrinkta nauja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, kuri š. m. liepos 30 d. pasiskirstė pareigomis taip:

Vytautas Kamantas — buvęs ir dabar pasiliko pirmininku bei Lituanistikos katedros tvarkytoju, **dr. Tomas Remeikis** — pirm. pavaduotojas ir administracinės komisijos pirmininkas. Kitiems 5 teko vcepirminkų titulai ir šių komisijų vadovybės: **Birutė Jasaitienė** — švietimas bei tautinis auklėjimas, **Milda Lenkauskienė** — kultūriniai reikalai, **Mykolui Drungai** — spauda ir informacija, **Algimantui Gečiui** — visuomeniniai reikalai, **Raimuidui Kudukiui** — teisiniai reikalai.

Raštinės reikalų vedėjomis pasilieka — **Danutė Korzonienė** ir **Nijolė Balzarienė**, Pasaulio lietuvių redaktorius — **Bronius Nainys**, administratoriai — **Baniutė** ir **Romas Kronai**.

Naujai valdybai pritrūko sekretoriaus ir išdininko.

Valdybų pasikeitimas pareigomis įvyko PLB būstinėje Jaunimo centre, Chicagoje. Be minėtų visų naujosios valdybos narių, dalyvavo ir buv. valdybos šie nariai: **Vaclovas Kleiza**, **Saulius Kuprys**, **Mečys Šilkaitis**, **Antanas Juodvalkis**, **Povilas Kilius**, **Zigmas Žiupsnys**, **Gintaras Aukštuolis**.

Taip pat posėdyje dalyvavo PLJ S-gos valdybos naujasis pirm. **Gintaras Grušas** ir vicepirm. **Rita Bureikaitė**, abu iš Los Angeles ir II P. L. Dienų org. komiteto pirm. **dr. Antanas Razma**.

Kadangi V. Kamantas vadovauja ir naujai valybai, o bylos ir popieriai yra raštinėje su ta pačia reikalų vedėja, tai perdavimas buvo trumpas ir sklandus. Viena kita padaryta sugestija ir neužbaigtų darbų priminimas, ilgai ne-

užtrūko. Ilgėliau pakalbėjo buv. išdininkas **Povilas Kilius** priminęs, kad išdas yra apytuštis ir reikia susirūpinti Pasaulio lietuvių duodamu nuostoliu. Arba reikia didinti prenumeratos mokestį, arba prenumeratorių skaičių, arba abu kartu. Naujoji valdyba turėtų pirmoje eilėje išspręsti. Administratorė **B. Kronienė** pridūrė, kad yra nutraukiamas siuntinėjimas 500 neužsimokėjusių prenumeratorių, todėl išlaidos šiek tiek sumažės.

Trumpą ir įžvalgų pranešimą padarė II P. L. Dienų organizacinio komiteto pirmininkas **dr. Antanas Razma**. Jis džiaugėsi gražiai praėjusiomis Lietuvių Dienomis, seimu ir gausiais kultūriniais renginiais. Dėkojo komisijoms ir visiems talkininkams už įdėtą darbą. Deja, negalėjo pranešti apie šių renginių finansų stovį, nes dar ne visos sąskaitos apmokėtos ir ne visos pajamos pasiekė sandaupos išdininką. Maloniai prisiminė prezidento **Ronald Reagano** tesioginį telefoninį pasikalbėjimą Dainų šventėje. Šį pasikalbėjimą išrūpino **Linas Kojelis** ir **Anatolijus Milūnas**.

Buvo išreikšta padėka buv. valdybos nariams ir palinkėta pozityviaus darbo naujai valdybai. **Vytautas Kamantas** buv. valdybos nariams ir gausiems talkininkams įteikė žymenų — meniškai išrašytas ir prie medžio lentelės pritvirtintas misingio plokštelės.

Grįžtant prie naujosios valdybos, pateikiame trumpus biografinius bruožus:

1. **Vytautas Kamantas**, 53 m., mechanikos inžinierius, antrąjį terminą pirminkauja PLB valdybai, skautas, lit. mokyklų mokytojas ir LB veikėjas. Gyvena **Grand Rapids, Mich.**

2. **Tomas Remeikis**, 49 m., Ph. D., politinių mokslų profesorius, eilės mokslinių darbų ir knygų auto-

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: **Milda Lenkauskienė**, **dr. Tomas Remeikis**, pirm. **Vytautas Kamantas**, **Birutė Jasaitienė**. Stovi: **Raimundas Kudukis**, **Mykolas Drunga**, PLJS pirm. **Gintaras Grušas**, **Algimantas Gečys**. **Jono Kuprio** nuotr.

rius, Lituanus ir Akiračių vienas iš redaktorių, skautas. Valdyboje eina pirm. pavaduotojo ir administratoriaus pareigas, gyvena **Chicagoje**.

3. **Birutė Jasaitienė**, 53 m., baigusi aukšt. medicinos technologės-mikrologės mokslus ir dirba savo srityje. Reiškiasi **LB, Balfe, Šauliuose**, Jaunimo centre ir kitur. Bendradarbiauja spaudoje. Valdyboje yra vicepirm. švietimo ir tautinio auklėjimo reikalams. Gyvena **Chicagoje**.

4. **Milda Lenkauskienė**, 50 m., chemikė. Veikia ateitininkuose, Lietuvių Bendruomenėje, Lietuvių Fonde. Jai teko vicepirm. pareigos kultūriniais reikalams. Gyvena prie **Clevelando, Ohio**.

5. **Algimantas Gečys**, 50 m., inžinierius. Dirba ir gyvena **Philadelphijoje, Pa.** Ateitininkas. Lietuvių Bendruomenėje eįs įvairias pareigas, įskaitant ir JAV LB krašto valdybos bei visuomeninių reikalų tarybos pirmininko pareigas. Šioje valdyboje jam teko vicepirm. pareigos visuomeniniams reikalams.

6. **Mykolas Drunga**, 35 m., studijavo filosofiją, baigęs **Pedagog. lituanisti-**

kos institutą, buvęs lit. mokyklų mokytojas, dienraščio **Draugo** vienas iš redaktorių, yra daugelio periodinių leidinių redakcinių kolektyvų narys, lituanistikos seminarų lektorius, priklauso **Santaros-šviesos sąjūdžiui**. Gyvena **Chicagoje**.

7. **Raimundas Kudukis**, 44 m., inžinierius, dirba savo firmoje ir reiškiasi Lietuvių Bendruomenėje. Gyvena **Clevelande, Ohio**. Visi valdybos nariai, išskyrus **M. Drungą**, yra gimę Lietuvoje ir vidurinę išsilavinimą išėję dar tėvynėje ar tremtinių stovyklose. Visi puikiai moka abi kalbas ir turi tvirtas pozicijas lietuvių ir vietos visuomenėje. Tai tikra prasme vidurinioji lietuvių karta, aukštuosius mokslus išėjusi šiame krašte, bet la-

bai gerai pažįsta laisvųjų ir pavergtų lietuvių padėtį bei reikalus. Tai pirmoji PLB valdyba, susidedanti iš vidurinėsios lietuvių kartos ir pajėgi suvokti esamą padėtį bei numatyti ateitį.

Sėkmės!

A. Juodvalkis

WANTED JOURNEYMEN PLASTIC INJECTION MOLD MAKERS

to work and live in a small congenial Community. Precision mold shop serving the electronics industry has openings which require a minimum 8 years current experience in custom mold shop environment. Excellent benefits, profit sharing. Send resume or call: **MASTERCRAFT MOLD, INC.** 5621 NORTH 53RD AVE. GLENDALE, AZ. 85301 (602) 931-9105 (31-34)

PRINTING

Four-color strippers, 8-10 years Journeymen who want to live and work in mid-Michigan. Progressive, quality shop. No layoffs. \$11.50 per hour 2nd shift, \$12.00 per hour 3rd shift. Apply call or write to **JAMES HOUVENDER, PENDELL PRINTING INC.** 1700 James Savage Rd., Midland, Mich. 48640. 517-496-3333 (28-23)

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Rugsėjo 7	— \$1338.00	Spalio 5	— \$1229.00
Rugsėjo 19	— \$1143.00		(su Ryga)
Rugsėjo 26	— \$1110.00	Gruodžio 26	— \$1175.00
			(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos, informacijos reikalu
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir **ALBINA RUDZIŪNAS**.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

LIETUVIŲ FONDO FEDERALINIS KREDITO KOOPERATYVAS

KASOS VALANDOS:

Marquette Parke:

2422 W. Marquette Rd.
Chicago, Ill. 60629
Telef. 737-2110

CICERO:

1445 So. 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Telef. 656-2201

Burr Ridge (prie Lemonto):

475 Frontage Road
Burr Ridge, Ill. 60521
Telef. 887-0757

Treč. 12:00 — 6:00

Šešt. 10:00 — 12:00

Ketv. 3:00 — 6:00

Šešt. 10:00 — 12:00

Ketv. 1:00 — 6:00

MOKA:

Aukščiausias palūkanas taupomųjų sąskaitų — 8%, Bankai ir Savings & Loans moka 5¼ iki 5½%.

SKOLINA:

Tik savo nariams, žymiai geresnėmis sąlygomis negu bankai ir kitos finansinės institucijos.

**KIEKVIENA SĄSKAITA

APDRAUSTA IKI \$100,000.

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGJA

O BENDRAVIMAS SU TĖVYNE VIS TIEK NENUTRŪKSTA!

(LAISKAS IŠ ISTORINIŲ DOKUMENTŲ RINKINIO)

Brangioji Tetule Viktorija,

Nors dar palyginamai seniai Jus išlydėjome iš Vilniaus aerouosto, bet rašau šį laišką, vien tenorėdama, kad ir Jūsų širdis tenai už šalto vandenyno per greitai neatvėstų, kad neužmirštumėte bent tų kelių mūsų susitikimo laimės dienelių, tų karštų pasibūčiavimų, tų apsiglamonėjimų ir nuoširdžių net per naktis pasikalbėjimų. Aš tikiu, kad Jūs ir per tokį trumpą laiką tvirtai įsitikinote, kokia dabar graži ir visko pertekusi mūsų tėvynė ir kokie mes nepaprastai laimingi. Jūs savo akimis pamatėte ir mūsų daugiaaukštes statybas, kur seniau tik bakūžėlės samanos kūpsojo, mūsų ligi horizonto banguojančias geltonų javų jūras ir net riebių kaulių armijas, kur seniau vos tik vieną kitą deglą dilgėlėmis nusišerdavome atsigavėjimui. Tad nepamirškite ir kitiems tai papasakoti.

O dabar mano vyro bro-

lis Vytautas siunčia Jums nuoširdžiausius linkėjimus ir pasižada taip, kaip ir manasis Jonas, plynai nusi-skusti Jums tada įkyrėjusią Basanavičiaus bazdą, jeigu atsiųstumėte ir jam tokią pat su dvigubom geležtėm "Schick" ar "Gillette" kaplinę mašinėlę, kuri, sako, eina per šerius tarsį per sviestą. Žinoma, sako, reikėtų ir atitinkamų peiliukų atsargos, nes mes tokių niekučių negaminame. Be to, ir jo sūnus Linas prašo tutelei pasakyti, kad jau ir jo barzda po poros savaičių neskutimo panaši į batams valyti šepetį.

Šia proga Jus sveikina ir brolio Motiejaus dukrelė Aldutė, kuriai labai patiko Jūsų dovanotos mūsų Reginitei "pentyhozės", ir labai norėtų ir ji su tokiomis pat pasirodyti jaunimo šokiuose. Ji dar klausia, kaip iš tikrųjų atrodo tos pas jus vadinamos "karštosios kelnaitės". O jų Kęstutis net apsiverkė, pamatęs mūsų Algiuko "Levis" firmos

džinsus, tad vieną porą turėjome jam norom nenorom perleisti.

Tiesa, mūsų Romukas, kuriam šiandien sukako du mėnesiai amžiaus, siunčia Jums savo fotografiją, bučiuoja ir prašo neužmiršti tų Jūsų pažadėtų amerikoniškų vystyklų, kuriuose, kaip sakėte, visiškai nesušlampa sėdynė. Aišku, tokius ir mano brolio Jurgio naujagimė Rūtelė taip pat norėtų išbandyti, tik jos tėvai dėl savo "ypatingos tarnybinės padėties" nesiryzta Jums rašyti.

Na, o tą Jūsų atvežtą "jauninantį bauhalterį" tiesiog su ašarom išprašė iš manęs Onutė, nes jis labai apiformina jos kiekį puknumą linkusią figūrą. Taigi dabar aš ir vėl vaikščioju tik su abrusu susiveržusi pilvą.

Ak, tie moters rūpesčiai! Juk, kaip žinote, mums šeimos prieauglio jau lyg ir užtektų, ir norėčiau, kad Romukas būtų paskutinis. bet kaip gi tai padarysi? Ana, Kralikauskienė tai visoms kaimynėms giriasi, kad iš Čikagos dėdienės atsiųstoje kavoje, kiekvieną pupelę atsargiai nutrynusi drėgnu skudurėliu, rado tokių žirnelių, kurie jau antri metai šiame reikale jai tikrai pamačina. Tai aš kartais tokius žirnelius net sapnuoju, bet susapnuoti ji tik sapne ir padeda...

O apskritai žiūrint, dar kartą pabrėžiu, kad esame labai laimingi ir, anot to čigono, "prie liaudies nepaprastai". Tad tuo tarpu visi bučiuojame, gyvename atsiminimais ir vėl laukiame Jūsų brangaus gyvybės ženklo.

Jūsų Valerija

Prel. L. Tulabos pamokslas jėzuitui Alg. Keziui

Atrodo, kad Alg. Kezys savo komentaruose Vatikaną II susirinkimo nutarimus bus išaiškinęs per daug liberaliai, o mes juos jau palaikėme net gaivaus vėjelio dvelktelejimu mūsų, t. y. nusidėjėlių, naudai. Dėl to šis kiek supasaulėjęs judrus ir visuomeniškas jėzuitas liepos 9 d. "Drauge" susilaukė skaudžių Romoje reziduojančio prelato L. Tulabos ganytojiškų rykščių, kuriomis per ežią persėkusi avelė varoma atgal į bendrą būrį.

MAINOS RŪBAI MARGO SVIETO

Laikas skrieja, viską verčia,
Kas tik buvo pastovu, —
Saldų melą, tiesą karčią
Maišo žemėj su purvu.

Geriam giesmė dvasios jėgą,
Amžinai šventas vietas,
O viena naktis prabėga —
Jau pasaulis nebe tas.

Kur akis akin įbedęs,
Vakar meile apsalai —
Su šaknim išskridęs medis,
Kniūpšti meldžiasi suolai.

Kur prašei Praamžių labo,
Kad palaimintų dangus —
Ant žibinto stulpo kabo
Jo išaukštintas žmogus.

Net kapų ansamblį darnų
Rods regėtum po kovos:
Verkia angelas be sparno,
Prezidentas — be galvos.

Švento Jono šventos šukės
Išbarstytos prabėgom,
O ant Judo — juodas šukis:
"God and Devil, please go home!"

Prel. L. Tulaba, laikydamas A. Kežį "klaidingu pranašu", kuriam tinką Kristaus žodžiai "Eikite šalin jūs, piktadariai", tarp kitko pridėda dar ir tokių pamokymų:

"Lengva bei vylinga yra skelbti laisvesnę moralę, kai pats imi nesilaikyti Dievo įsakymų..."

"Teneteisina nė vienas seksualinio prasižengimo tariama meile. Ir tenedrįsta niekas mažinti seksualinių prasižengimų sunkumo..."

"Gerai atsiminkite, kad joks ištivirkėlis, nedorėlis ar gobšas nepaveldės dangaus karalystės."

"...daug yra, kurių dievas yra jų pilvas ir jų pasididžiavimas tame, kas tikrumoje yra gėda..."

"Nukunigėjimo priežasčių reikia ieškoti tik tame, kad kūnui, o ne sielai pradeda duoti primatas."

Tai ir dar daugiau perskaite, ne tik Alg. Keziui reiškiamame gilią užuojautą, bet ir patys liekame nusi-minę, nes dabar aišku, kad nė vienas išeivijos tautietis neįeis į dangaus karalystę.

ATSARGA GĖDOS NEDARO

Kadangi pastaraisiais laikais labai pagausėjo įvairių politinių, kultūrinių ir asmeniškų apgavysčių, tai vienas labai atsargus, bet jau nukentėjęs tautietis atsiuntė mūsų skaitytojams tokių patarimų:

Netikėk, kad iš Lietuvos atvykęs tavo vaikas tikrai yra tavo, nes tu nesi

(Nukelta į 6 psl.)

LAIMĖS MEDZIOTOJOS

Floridoje turtingos ir jau gerokai amžiaus prisirpintos moterys pradėjo labai intensyviai medžioti jaunus vyrus savo gyvenimo "paskutinei vakarienei". Įdomu tai, kad yra jaunuolių iš Niujorko, Čikagos ir net Los Angeles, kurie vyksta į Floridą, ieškodami pavojaus užšokti tokiai turtingai medžiotojai ant taikiklio.

Pro mėlynus akinčius...

PRARADIMAI IR ATRADIMAI

Praradom svirtį, šulinį ir kluoną,
Senų dienų jaunatviškus draugus,
Aplaištom žodžių ašaromis duoną,
O be tėvynės — valgom pyragus...

(Atkelta iš 5 psl.)

matęs nei jo gimstančio ir
nei augančio.

Nepasitikėk savo organi-
zacijos pirmininku, nors
pats būtum jį rinkęs, nes,
tau balsuojant, per tą laiką
gal jau pasikeitė jo pasau-
lėžiūra.

Negarbink per daug pre-
mijuotos knygos autoriaus,
kadangi už pusę tos premi-
jos sumos jam tą veikalą
galėjo parašyti kitas daug
gabesnis rašytojas.

Nesižavėk svetimos "lai-
mingos šeimos" pavyzdžiu,
nes toji jų ilgalaikė laimė
gal tėra tik labai gudrių
partnerių sugebėjimas per
dešimtmečius nepastebimai
vienas kitą apgauti.

KAI ATASILANKO NEPAGEIDAUJAMAS SVEČIAS...

Jei kartais atsilanko koks
nepageidaujamas svečias ir
norite juo greičiau manda-
giai nusikratyti, tai laiky-
kitės tokios programos:

Pasiūlykite stiklinę šiltos
sodos, į kurią įpilkite tik
tris lašus degtinės dėl kva-
po.

Pradėkite nesustodamas
pasakoti, kaip ir kada pa-
sitraukėte iš Lietuvos.

Smulkiai išdėstykite, kaip
gyvenote Vokietijos lage-
riuose, — kaip maitinotės,
rėdėtės, po kiek markių
gaudavote už pakelį ameri-
koniškų cigarečių ir kiek

mokėdavote švabui už kiau-
lę.

Papasakokite, kokiam
fabrike dirbote Amerikoje,
ir pagrindinai išaiškinkite,
ką ir kaip tas fabrikas ga-
mino.

Jeigu jūsų svečias dar vis
kantriai klauso, tai tegul
jūsų žmona pradeda pasa-
koti apie savo ir savo drau-
gių buvusias ir esamas li-
gas. Garantuojame, kad šis
nelaukiamas išibrovėlis į
jūsų šeimą dabar tikrai pa-
kils iš kėdės.

MUMS RAŠO NEDISKRIMINUOKITE MOTERŲ!

Skaitant laikraštyje net
pačių moterų redaguojamą
skyrių, tuoj galima paste-
bėti vieno aukštinimą, o ki-
tų sąmoningą žeminimą.
Štai prie vieno pavardžių
būtinai prirašoma daktarė,
advokatė, pirmininkė, ra-
šytoja, poetė, dailininkė, o
kitų čia pat — tikrai
p. V. Kulikauskienė, p. A.
Pipirienė, p. Gaidelionytė ir
daugiau nieko.

Galite suprasti, kad gre-
ta anų "profesionalių" vi-
sos šitos tikrai p. p. p. p.
tikrai pasijunta labai pri-
spaustos prie žemės ir ne-
užtarnautai nešlovingos.

Tad ar negalėtumėte vie-
toj tos nežinia ką reiškian-
čios p. prirašyti bent jau
dainininkė, nes kiekviena
tikrai galime padainuoti
nors ir tą "Koks gražus
gražus rūtelių darželis"?

P. P.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO
REIKALAIS GERĄ IR SĄŽININGĄ
PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į

ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINŲ POPIERIUS, ATLIEKU
STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZ-
DŽIUS. ĮDEDU ĮVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU
EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2487

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

HOWARD TURNER
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdėsio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

VYT. ALANTAS

Draugo Visakio karjera

(5) (R) Lietuvių Bendruomenės premijuota novelė

Tai rodo kad sugebi
akimoju susiorientuoti užkluptas netikėtų įvy-
kių. Tai būtini vado privalumai. Iš mano mo-
kyklos tu išeisi užbaigtas, geras komunistas,
sveikinu! Tavęs dar laukia viena staigmena,
bet, pagal rusų paprotį, viską reikia pradėti
nuo pradžios: nepatepsi, nevažiuosi. — Dolgo-
šėjėvas išėmė iš spintelės butelį degtinės, porą
riekelių juodos duonos ir druskinę. Pripylęs po
pusę stiklinės gėralo ant duonos druskos ir pa-
davė stiklą Visakiui.

— Va, išgerk, kad atgautum visas vyriš-
kas jėgas: jų tau šianakt reikės. Į sveikatą! —
rusas sumušė stiklus dviprasmiškai šypsoda-
mas ir išgėrė degtinę vienu užsivertimu. — Vy-
rams geriausias eleksiras naktiniams nuoty-
kiams, — viršininkas nubraukė atvirkščia ran-
ka lūpas ir užsikando duonos. — Va, užkask
duonos, — jis padavė riekelę Visakiui, kuris
žiopčiojo gaudydamas orą, nes, nors ir buvo
pripratęs išgerti su draugais, bet Dolgošėjėvo
dozė buvo per didelė. — Kaip sakiau, šianakt
tavęs laukia dar viena staigmena, — vėl prabilo
rusas, kai Visakis šiek tiek atsipeikėjo. — Tu
pažįsti Olga? — staiga jis paklausė.

— Žinoma, juk ji dirba mūsų įstaigoje, —
atsakė Visakis, labai nustebintas tokio klausi-

mo. — Jo vaizduotėje švystelėjo apkūnios, labai
seksiškos, subrendusios rusės figūra. Mergina
mėgo taip rengtis, kad jos jau pačios gamtos
apdovanotas moteriškumas dar labiau badytų
akis vyrams. Visi žinojo ją esant Dolgošėjėvo
meliužę.

— Merga — liepsnojantis ugniakalnis! —
šuktelėjo Dolgošėjėvas, pakeldamas akis į lu-
bas. — Ji tave iškelia į padanges taip aukštai,
kad turi nukristi atgal, kaip tuščias maišas,
supranti? Kadangi mes taip susidraugavom,
kadangi tu dabar pasidarei man kaip sūnus,
partietis sūnus, tai aš tau nieko negailiu, su-
pranti? — Jis atsistojo ir, apėjęs aplink stalą,
Visakį pabučiavo į lūpas. — Aš tau atiduodu
ją: imk ir džiauks, man nieko tau negaila, —
jis plepėjo prisikišęs ir uždėjęs jam ranką ant
paties. Visakis nenorom turėjo nusigręžti į šalį,
nes iš viršininko burnos mušė blogas kvapas
sumišęs su alkoholiu.

— Merga nēr žodžių! — vapėjo viršininkas
papildydamas stiklus. Va, išgerk, tau rei-
kės! — jis vėl padavė Visakiui artpilnį stiklą
degtinės. — Apačioje laukia mano limuzinas:
sėsk ir važiuok pas Olga: ji laukia tavęs. Ji
nuramins tavo nervus, būk ramus, jokios abe-
jonės! Ryt man papasakosi, kaip ten buvo, chi,

chi, chi! Į sveikatą! — Dolgošėjėvas vėl užsi-
vertė stiklinę, o tuo tarpu Visakis išpylė savo į
oleandros vazoną. — Dabar labanakt, balan-
dėli, linkiu laimingos nakties, chi, chi, chi!
Būsi laimingas, garantuota! — Jis privedė Vi-
sakį prie lango uždėjęs ranką ant peties. —
Matai, stovi mašina: sėsk ir važiuok, šoferis
žino kur.

Visakiui išėjus, Dolgošėjėvas žiūrėjo pro
langą, kol mašina dingo už kampo ir murmėjo
šypsodamas:

— Pasidžiauk tos mergos glėbyje: ji man
nusibodo. Kai nužudysi savo brolių, galėsi ją
vesti. Dar sutrypsime kazačioką per vestuves.
Be to, ji gera šnipė: galės šnipinėti lietuvių
tarpe. Niekas nepasakys, kad Dolgošėjėvo gal-
va kopūstas. Valdyti reiškia kombinuoti. Ir
atsiveria platūs horizontai su litvinka artiste,
chi, chi, chi! Reikia mokėt gyvent!

4.

Išėjęs iš Dolgošėjėvo kabineto, Visakis
kone griūdamas nusirito laiptais, išokęs į ma-
šiną griuvo į kampą ir užsimerkė atsilošdamas.
Jo galvoje siautėjo minčių chaosas. Tarnybinis
paukštinimas, brolių žudystė, viršininko meilužė
šoko kažkokį laukinį, padūkusį šokį. Jam svai-
go galva ne tiek nuo išgerto alkoholio, kiek nuo
naujų įvykių staiga susitelkimo daiktan. Ir
svarbiausia, kad ne visi tie įvykiai jam buvo
suprantami. Jei į brolių žudystę jis galėjo žiūrėti,
kaip į paskutinį žingsnį pakeliui į komunisti-
nės ideologijos viršūnę, tai viršininko "aukoji-
masis" — jis šyptelėjo — atiduoti jam savo
meilužę, neturėjo jokios logikos. (B.d.)

Pokalbis su Broniu Raila (4)

Man palikę įdomiausi pokalbiai...

Kaip atrodo užsienio lietuvių ideologinių srovių vystymasis?

— Ar nesurašysi iš savo knygų trumpo ir aiškaus "katekizmo": ką siūlai, ką neigi, kas gerai, kas negerai, kas daryti?

— Dar neturiu tam laiko. Ir dar nemanau, kad reikia. Man rodos, kad visos visokios mano dogmos knygose ir straipsniuose aiškos ir be katekizmo. Katekizmas kareiviškai su tvarko kongregacijos tikėjimą, bet ne būtinai jį stiprina.

— Kokia knyga tau buvo įdomiausia vėlesniais laikais?

— Negalėčiau pasakyti. Daug. Aš gana daug skaitau. Įdomiausios knygos man dabar: politikų biografijos, monografijos apie rašytojus, literatūrinės kritikos problemos, humoras...

— Koks pokalbis buvo įdomiausias, ar padarė įtakos?

— Tai vienas iš nelauktų ir geriausių klausimų pabaigai. Taip, prieš kokį 20 metų dr. M. Gimbutienės pastogėje Menlo Park, netoli San Francisco, Kalifornijoje, buvo ilgokai trukęs susitikimas su filosofijos profesoriumi, žinomu antikomunistu Sidney Hook'u ir su poetu-rašytoju, tada profesorius Berkeley universitete, Česlovu Milošu. Tam vizitui buvau nuvežęs ir kolegą Juozą Švaistą su Stasiu Žymantu.

Aišku, įdomiausia buvo susipažinti ir išsikalbėti lietuviškais bei bendrais klausimais su Česlovu Milošu. Pradžioj jis buvo nepatenkintas dėl vieno mano straipsnio apie jį "Santarvės" žurnale (kažkas su to str. mintimis jį buvo supažindinęs), bet galiausiai po gerų vaišių suradom bendrą ir labai nuoširdžią kalbą. Žinoma, stovėdami ant istorinio pagrindo, kad aš esu lietuvis, o jis yra "mickevičinis lietuvis" (tai jo paties definicija).

Aš jį lenkiau artėti ir daugiau bendrauti su lietuviiais, ką jis vėliau ir darė, jau sekančiais metais sutikęs dalyvauti Santaros sąskrydyje Taboro Farmoje, ir jam tasai lietuviškas sambūris labai patikęs. Per J. Kėkštą jis kooperavo su "Literatūros Lankais" ir šiaipjau visą laiką rodė Lietuvai ir lietuvių tautai net ir "mickevičiniam lietuviui" neįprastą draugiškumą ir

meilę. Pokalbiai su Hooku ir Milošu man davė daug gero maisto ir gal bent netiesiogiai darė įtakos. Be abejo, tas fokusas dar labiau paryškėjo, kai rašytojas Milošas vis labiau garsėjo ir gavo Nobelio literatūros premiją. Jo švelnūs ir gražūs atsiliepimai apie gimtinę šateiniuose, apie Lietuvą ir lietuvių tautą po to ne kartą nuskambėjo didžiojo spaudoj, jo naujose knygose ir prakalbose.

Žurnalizme visada mėgau akimirksnių kronikas, reportažus ir vad. interview, o gyvenime — draugus, apskritai žmones ir pokalbius su jais. Tai įdomių pokalbių nesuskaityčiau, vien Los Angeles draugai užtenkamai jų parūpina. Bet labiau įsiminė savo politiniu humoru vienas ilgų distancijų pokalbis su buv. Vliko pirmininku dr. Kęstučiu Valiūnu. Šalia asmeninių susitikimų Los Angeles, New Yorke, New Rochelle ir Floridoj, mes turėdavom ilgų naktinių pasikalbėjimų telefonu. Vienu metu Vliko pirmininkas nusiskundė pasigendęs savo aplinkoje įdomesnio intelektualinio rūgimo ir kad per mažą sulaukiąs konstruktyvių idėjų. Spėju, kad aš jam būdavau įdomus, kaip kupinas konstruktyvių idėjų atgyventų bei aplūžusių trobesių griovimo kryptimi. Tai mes šiltai bendravom ir konstruktyviai diskutuodavom.

Kartą pamėginau Valiūną guosti, jog suprantu, kad jam nelengva dirbti kiek sustabarėjusioje Vliko aplinkoje, nes jau per tris pastaruosius dešimtmečius čia neišsikristalizuodavo daug naujų idėjų. Paminėjau, kad išeivijos tautos vadai ir politikai iš tikrųjų tebesivadovauja geriausiu atvaju 1948 metų dipuikiškom pažiūrom. Mat, nors tai buvo ir liko fikcija, tais metais Vlikas labai surezistencėjo ir džiaugėsi gavęs "krašto įgaliojimus" su premiškai vadovauti Lietuvos išlaisvinimui, kitokių pašalinių veiksmų nepripažindamas, juos kenkėjais ir vienybės ardytojais laikydamas. Tada Valiūnas staugė mane pertraukia:

— O, kad taip gerai būtų!..

O tada aš nustebež klausiu:

— Ką? Tai gal manot,

kad vyrauja kokia 1938 metų dvasia?

— Blogiau, — papildė mano abejones Vliko pirmininkas, — labiausiai jaučiu 1926 ir 1928 metų dvasią...

Aišku, juokavom su kalambūriais. Bet tai buvo paradoksiškiausias ir beveik protingas pokalbis politiniais klausimais tarp dviejų "konstruktyvių realistų".

Būtų galima ir, ak, kaip būtų naudinga pagal tokį planą parašyti ištisą traktatą! Politinių idėjų evoliucija Lietuvoje nuo 1918 metų...

— Paskutinis klausimas apie dabartį: kaip 1983 metais tau atrodo užsienio lietuvių ideologinių srovių vystymasis?

— Čia turėtų būti kalba apie tai, kaip mentališkai, morališkai ir ideologiškai vystosi ir vystysis sekanti generacija. Ta po buvusių laisvės kovotojų, rezistentų, partinių fanatikų, žemažiūrių siaurakakčių... Vaizdas nesudėtingas, ir nedaug vystyklų tematyti.

Socialistai ir liaudininkai-varpininkai aiškiai vargsta. Anksčiau dar "Sėjos" žurnaliukas kiek įdomiau suskambindavo, bet dabar ir su "Varpu" tylu, nebeskamba, nesivysto, neauga. Net ir tų ideologijų spauda baigia išnykti.

Socialistus, varpininkus ir net dalį jaunesnių tautininkų savaip sintetiškai sutelkė Santara-šviesa. Deja, ir ji nejaunėja, puoselėja labiau abstrakčias teorijas, į Lietuvos ateitį gravituoja daugiau iš intelektualinių padangių. Ir tik kartą per metus, per rėtai... Gal tai ir tikslu šiais niūriais laikais?

Skautai? Tai itin gausus

Bronys Raila 1981 m. lankydamasis Clevelande, kada buvo pristatyta jo pirmoji "Šimtas prakalbų į Lietuvą" knyga, buvo priimtas Clevelando miesto mero ir gavo miesto raktą. Šiais metais naujosios jo knygos "Kitokios Lietuvos ilgesys" (antras šimtas prakalbų į Lietuvą) pristatymas lietuvių visuomenei įvyks rugsėjo 11 d. 4 val. p. p. Lietuvių Namuose. Nuotraukoje Bronys Raila su gautuoju raktu, meras George Voinovich ir Daneta Railienė gavusi iš mero Warner Thomas nuotr.

ir dar aktyvus lietuviškos jaunuomenės tradicinis auklėjimo sąjūdis — jaunimo maždaug nuo 3 ligi 73 metų amžiaus. Praeityje išugdę kitiem sąjūdžiam daug vertingų, rezistencijai net didvyriškų asmenybių. Bet tai ne originali ideologinė grupė ateities kryptimi.

Tautinė srovė, specialiai neolituantai. Visi žinom ir kiekvienas iš šono mato, kiek čia retkarčiais nostalgikai atgrojama tolimos

praeities aidais ir guodžiamasi naujomis viltimis iš lopšio prieš 60-70 metų. Užuoť ieškojus ir atvysčius dabarčiai ir ateičiai modernią tautinę, t. y. neolituaniską ideologiją...

Aišku, kad tuo tik erzinu srovininkus, pavėluotai sukaliodamas pirštą jų žaizdose ir savin atkreipdamas keršto vilyčias, kada man metas tik ramybės betrokšti. Tai nutylėsiu apie suski-

(Nukelta į 10 psl.)

Šiomis dienomis išeina NAUJA BRONIO RAILOS knyga — ŠIMTAS PRAKALBŲ Į LIETUVĄ KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS

Kietais viršeliais, su aplanku dail. V. Žiliaus, 408 psl. Išleido Vilties leidykla su mecenato K. Ramono pagalba. 408 psl. Kaina 5 dol.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

Siunčiu 5 dol. ir prašau atsiųsti Bronio Railos naują knygą "KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS". (Vilties draugijos nariams 4 dol.). Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Pokalbis su Br. Raila...

(Atkelta iš 9 psl.)

lusią politinių katalikų srovę. Bet negaliu pamiršti mažne gausiausios užsienio lietuvių katalikiškojo jaunimo srovės, ateitininkų, kurie mane jaudina savo džiuginančiu veiklumu, ypač ten, kur jie patys juda, o ne tik sendraugių išpučiami.

Imu abejoti, net labai suabejoju, kiek šitų jaunų žmonių bus ateičiai pozityvių vaisių. Ar po ilgų metų Lietuvos gyventojų nukrikščionimo ir nureliginimo jie kada nors ras bendrą darnią kalbą su ateities Lietuvoje besivystančiom generacijom? Taip jaučiu ne dėl kokio šališkumo, bet kad reikės remtis rūsčia tikrove ir blaiviai numatyti ateitį.

Jau dingojas, kad ir ši srovė taip pat privali didesnio, radikalesnio moderninimo. Juozas Kirnius kūrybiškai sugeba parašyti, bet jo siūlomos priemonės labiau tėra pusiaupriemonės, kurias išgirsta gal tik sendraugiai, ir tai silpnai. O kadaise toks šauniai revoliucingas Antanas Maceina mano akyse, deja, virto per konservatyviu teologu. Žvelgiant iš laiko perspektyvų, man rodos, kad jei ateitininkuose kas dar "aukso spindulius beria", tai nebent poetė Ginta Remeikytė su kun. Kęstučiu Trimaku...

— Stop! Palauk! Negali būti! Juk girdėjom, koks kilo triukšmas dėl "Ateities" redaktoriaus Trimako ir Gintos "evangelijų" apie Kristę ar Jonę...

— O tai gal ir yra pats geriausias ženklas. Deja, tik, kaip lotyniškai "Aušroje" romėnų poeto žodžiais mokė daktaras Basanavičia, — kad tie mūsų homines historiarum ignari semper pueri sunt, vadinasi, istorijų neišmanantys vaikai.

Juk toks visuomet būdavo konservatorių užmas. Čia nieko naujo. Adomas Jakštas, net modernizmam tolerantus Vaižgantas su mažiausiais 75% kultūrininkų daug garsiau užė, kai keturvėjininkas Salys Šemerys 1924 ir 1926 metais išleido savo poezijos rinkinius — "Granata krūtinėj" ir "Liepsnosvaidis širdims deginti". Atsimenu, aš tada buvau aukštesnių klasių gimnazistas, o tapęs studentu pats įstojau į Binkio Keturių Vėjų grupę. Pasaulis dėl to nesugriuvo. Jakštas svaidėsi žaibais drebedamas, bet pasaulis nedrebėjo, nieko baisaus neatsitiko, tik lietuvių poezija pradėjo modernėti. Lai-

■ Laiškai Dirvai

ATSAKYMAS
AKIRAČIAMS

"Išėivija spaudos veidrodyje" skyriaus redaktorius Vyt. Gedrimas š. m. birželio mėn. Akiračių numeryje rašo apie JAV LB-nės pirmininko siūlomą alyvos šakelę. Jis pažym, kad A. Butkus turi įvairių planų ne tik Bendruomenės veiklai pagyventi, bet ir veiksmų santykiams pagerinti, tik nusiskundžia, kad ne visi tie planai yra realūs. Vieną iš tokių neįgyvendinamų planų V. Gedrimas laiko "Lietuva" ansamblio iškvieta iš Lietuvos gastrolėm į JAV. Pirmiausia, "Lietuva" ansamblio niekad nebandžia iškviesti. Manėčiau, kad jis turi galvoje Vilniaus studentų ansamblį, kurį ne lietuvių, o amerikonių mokslininkų vardu bandėme pakviesti gastrolėms į JAV universitetus. Stebiuosi, kad V. Gedrimas šį projektą dabar priskaito prie neįgyvendinamų, nes jis savo laiku mane privačiai užgyrė už šią iniciatyvą ir už praktišką šio klausimo išsprendimą — įsteigti specialią tam reikalui Fondaciją, užregistruotą JAV įstaigose. Tą sumanymą rėmė aukšti JAV ir dabartinės Lietuvos pareigūnai. Projekto galutinis įgyvendinimas užkliuvo tikrai Maskvoje.

Šia proga tenka pabrėžti, kad nors lietuvių studentų gastrolės nepavyko, vis dėlto šis projektas davė mums daug antisovietinės propagandos, nes JAV valdžios pareigūnai ir mokslininkai, kurie tą projektą rėmė ir organizavo, aiškiai pamatė, kiek "laisvas" yra Vilniaus universitetas, kiek Lietuvos "valdžia" yra savistovi

kas ir savotiški skoniai to reikalavo.

Gal taip bus ir su keturvėjininkės Gintos evangelijom.

Ir su kun. dr. Kęstučiu ateitininkų modernėjimu...

— Bet kad daugumas vis tiek tik galvas kraipo iš tokių išmonių...

— Kol taip yra, tai man rodos, kraipydami galvas, ir mes dar galim turėti truputį vilties.

O dabar ačiū už pokalbį, be abejo per ilgą. Bet taip Lietuvoj dabar šabloniškai sako neva "pokalbį" užbaigę reporteriai, gavę iš anksto parengtus valdžios pareigūnų tekstus. Mes čia tai tikrai kalbėjomės. Ir aš labai dėkoju Dirvai, kad ji, tariant Jurgio Savickio žodžiais, kuriuos cituoju "Agavose", dar prisiminė ir mane, "apleistą tėvynės sūnų".

ir kokia demokratinė toji valdžia, kuri be Maskvos leidimo yra visiškai bejėgi ir kiek daug Maskva kišasi į Lietuvos vidaus gyvenimą. Taigi, nors projektas nebuvo įgyvendintas, tačiau mums pavyko nuplėšti okupantui kaukę JAV akademikų akyse ir šalia to parodyti Vilniaus studentų ansambliui amerikonių didelį interesą pamatyti Lietuvos liaudies meną, kurį Vilniaus studentų ansamblis taip pasigrožėtinai išpildo.

Kas liečia V. Gedrimo priekaištą, kad aš forsuoju PLB ir VLIKo santykių išlyginimą, tai noriu jam priminti, kad dėl to mano ir kitų LB-nės kraštų pirminkų primygtino reikalavimo PLB seime tuos santykius išlyginti, šis reikalas jau teigiamai išspręstas PLB ir VLIKo pirmininkams pasirašant susitarimą ateityje bendrai dirbti. Man taip pat pavyko daug prisidėti prie JAV LB-nės ir ALTo santykių išlyginimo. Šiandien mums nei ALTa nei VLIKas netrukdo dirbti visuomeninį darbą. Priešingai kai kuriuos tos srities darbus jau JAV LB-nė dirba drauge su tais veiksniais.

Reorganizuotos LB-nės klausimas, deja, tebėra neišspręstas, nors pastangų iš mano pusės buvo daug. Tikiu, kad R-LB-nė laisvu noru atsiims neteisėtai pasisavintą LB-nės vardą ir jos buvę nariai sugrįš JAV LB narių tarpan. Priežastys, dėl kurių R-LB-nė įsisteigė (jų pačių teigimu) jau yra pašalintos. Tuo klausimu praeitame Dirvos numeryje plačiau rašiau, komentuodamas Naujienų vedamąjį, tad nebekartosiu.

Pabaigai linkėčiau, kad ir Vyt. Gedrimas retkarčiais į dalykus pažiūrėtų ir iš pozityvios pusės, o tokių dalykų yra.

Dr. A. Butkus

DAR DĖL LITUANISTINĖS KATEDROS

Kaip teko girdėti, lituanistinės katedros organizatoriai ir jos steigėjai, neradę pilno pritarimo PLB seime, sutarties vykdymą ir lėšų telkimą perdavė LB Krašto valdybai. Krašto valdyba tokį PLB valdybos pavedimą sutiko šaltai, nes iki rugsėjo mėn. 1 d. reikia įmokėti 200,000 dol., o surinkta tik 130,000, trūksta 70,000 dol. Nesitiki per tokį trumpą laiką likusią sumą surinkti. Ypač, kad neseniai buvo dainų šventė, operos pastatymas ir kiti parengimai, pareikalavę daug lėšų.

Kad išvengtų galimų nuostolių, Krašto valdyba turėtų dar kartą sutartį per-

svarstyti. Atsimename, kad mūsų jaunimas dėl katedros pasisakė neigiamai — nežadėjo nei vienas lituanistikos studijuoti. Dar blogiau, atsisakė net aukas rinkti. Tai kokia nauda iš katedros, jei nebus klausytojų? Atrodo, kad PLB valdyba pasiskubino sudaryti sutartį, tik dėl garbės.

Ateinančiais metais rengiama šokių šventė. Jai praversti reiks lėšų. Taip pat ruošiamasi švesti šv. Kazimiero 500 m. sukaktis. Šiai jau renkamos lėšos. Tai kaip Krašto valdyba tikisi surinkti likusius pinigus, kurių susidarys po šio įmokėjimo virš 400,000 dol. Aukotojai jau pavargo.

Ar nebūtų tiksliau, kaip rašoma Dirvos Nr. 28, sustiprinti Vasario 16 d. gimnaziją? Pirmiausia reiktų padaryti ją visų lietuvių, o ne vienos partijos, toliau padidinti mokinių skaičių, įsteigiant stipendijas Pietų Amerikos ir Suvalkų trikampio lietuvių vaikams. Iš jų atsirastų veikėjų, rašytojų ir visuomenės vadų. Su mažesnėmis išlaidomis, atsiectume daug daugiau.

V. M.
Philadelphia, Pa.

REIKIA OPTIMISTINIŲ STRAIPSNIŲ

Liepos 21 d. Nr. 28 psl. 3 yra str. "Ar nereikėtų ištiest ranką ir kita kryptim". Tame pat psl. yra labai išsami informacija "OSI" reikalu. Manding pirmame str. "nusirašyta" — juk tur būt visi, kurie dar manom kad turime "lašą sveiko proto" — žinome tris lietuviškas institucijas: Vasario 16-sios gimnaziją — be mokinių, šv. Kazimiero Kolegiją Romoje — be klierikų ir "kuriamoje" Lituanistinėje Katedroje Chicagoje — be studentų.

Tos institucijos reikalingos, tegul sau gyvuoja (ar gyvuos) bet dėl to jaudintis ir "lieti ašaras" — ypač tokias, kaip Dirvos Nr. 28,

o ir — dažnokai — kituose nemanau, kad vertėtų.

Reiktų, manding, skelbti optimistinius ir realius dalykus, — o tokių labai daug. Linkiu sėkmės.

A. Dabšys,
Los Angeles, Ca.

LOS ANGELES

KVIEČIAM Į GEGUŽINĘ

Š. m. rugpiūčio mėn. 21 d., sekmadienį, 12 val. 30 min. p. p. Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles Tautinės Sąjungos skyrius ruošia GEGUŽINĘ.

Bus skanūs pietūs ir kava su ponių suaukotois pyragaičiais. Veiks baras ir loterija.

Yra pageidavimas dažniau savo tarpe pabendrauti ir arčiau susipažinti. Nepraleiskite progos, pajuski te nario pareigą ir atsilankykite. Mes mielai lauksime.

Dėl informacijų kreiptis pas valdybos narius: Rūtą Sakienę — tel. 681-4920, Luciją Mažeikienę — tel. 821-8681 ir Ramūną Bužėną — tel. 254-6048.

Iki pasimatymo gegužinėje.

Rūta Sakienė
Skyriaus pirmininkė

(213) 829-4757 (213) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS

Certified Public Accountant

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Linedale Street

Panorama City, CA 91402

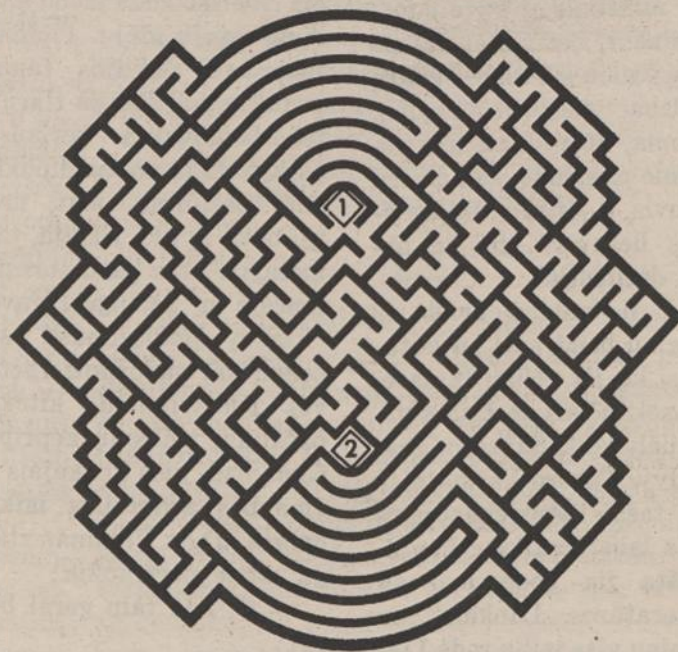
NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
to work in sunny Florida
experienced

CRITICAL CARE RN's

and
INTENSIVE CARE SUPERVISOR
for 97-bed hospital in central Florida
located midway between Daytona
Beach & Orlando. Full & part time
openings for 3 to 11 & 11 to 7 shifts.
Pleasant working environment &
competitive wage & benefits program.
Call 904-734-2323 collect Cathy
Simms, Director of Personnel, FISH
MEMORIAL HOSPITAL DeLAND,
Fla. 32720. (25-34)

GALVOSŪKIS

Šitime labirinte atraskite kelią iš Nr. 1 į Nr. 2. Atsakymas 14 psl.

Lietuvos šventoves belankant

Lietuvos Bažnyčios, III tomas,
Kauno Arkivyskupija

Balys Gražulis

Jau sulaukėme ir trečio tomo iš serijos Lietuvos Bažnyčios — Kauno Arkivyskupijos. Prieš keletą metų pirmam serijos tomui, Telšių Vyskupijai, išėinant, serijos sumanytojas ir šių monumentalų knygų autorius Bronius Kviklys abejojo, ar tą milžinišką užmojį ištesėsias. Gal abejojo ir skaitytojai. Tačiau dabar, kai to darbo pirmoji pusė jau atlikta, su realia viltimi galime laukti, kad jis ir antrą pusę sėkmingai pabaigs, nes jau yra visiškai spaudai paruoštas ketvirtas tomas — Panevėžio Vyskupija, o ir kiti du tomai: Vilniaus Arkivyskupija ir Kaišiadorių Vyskupija jau baigiami paruošti. Paskutinių dviejų tomų išleidimas gali užtrukti tik dėl lėšų stokos, nes iš tų sričių mažiausiai lietuvių pasitraukė į užsienį. Svarbiausia, užsienyje nedaug kunigų dirbusių tose vyskupijose, o kunigai yra svarbiausi aukotojai ir lėšų telkėjai šių knygų išleidimui.

Nereikėtų nei sakyti, tačiau malonu kartoti, kad Lietuvos Bažnyčių serijos knygos yra labai reikalingos ir nepaprastai svarbios lietuvių tautos religinių

tradicijų tęstinumui ir kulto pastatų architektūrinio savitumo įamžinimui nuotraukose. Vien iš Kauno Arkivyskupijos įvado mato, si kokie pasikeitimai įvyko po karo Lietuvos šventnamų egzistencijoje. Prieš karą arkivyskupijoje buvo 240 bažnyčių ir koplyčių. Dabar veikia tik 122. Tačiau daugiau dvidešimties neturi nuolatinio kunigo. Dalis bažnyčių karo metu buvo sunaikinta, dalį po karo padegė nedorėliai, o visos koplyčios ir oratorijos uždarytos. Uždarytos ir 23 bažnyčios. Uždaryti šventnamiai be tinkamos priežiūros nyksta ir, po kurio laiko, jų nebeliks. Tačiau visi jie, dar tebestovintieji ir jau pranykę, yra užkonservuoti šios knygos nuotraukose. Ši knyga yra kartu ir Kauno Arkivyskupijos dvasininkų martirologija.

Kauno Arkivyskupija yra didelio formato, gero popieriaus, gausiai iliustruota (viso įdėta apie 770 nuotraukų) 512 pusl. knyga. Ją išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla. Šios leidyklos knygų girti jau nereikia. Leidyklos vardas yra garantija, kad leidinys bus aukštos kokybės — brandus turiniu ir dailus. Nereikia pagyrų ir Broniui Kvikliui. Jo vardas žymi pasiimto darbo monumentalumą, ir užtikrina kruopštų bei sąžiningą jo atlikimą. Tą liudija Mūsų Lietuvos serija ir kiti jo paruošti veikalai. Aišku, tokį milžinišką darbą vienam žmogui atlikti neįmanoma. Broniui Kvikliui padėjo patarimais ir darbu gražus būrelis talkininkų. Visi jie knygoje išvardinti. O dosnių knygos rėmėjų ilgokas sąrašas patalpintas knygos gale. Knygoje leidinio kaina nepažymėta, bet mačiau spaudoje skelbiant, kad ji kainuojanti 27 dol., tačiau jos vertė neįkainojama.

Kauno Arkivyskupija turėtų dominti didesnę skaitytojų negu bet kuris kitas Lietuvos Bažnyčių tomas. Juk neabejotinai, didžiausią lietuvių išeivių masę sudaro buvę šios arkivyskupijos gyventojai. Į ją gi įeina Kaunas, šiauliai ir keli kiti didesni Lietuvos miestai. Be to, vargu ar ras lietuvis išeivis nesilankęs Kaune ir nematęs jo puikių bažnyčių.

Eiliniam dabarties skaitytojui gal mažiau rūpės

Pažaislio architektūrinis ansamblis — baroko paminklas.

leidinio reikšmė religinės buities ir architektūros istorijai, kiek tai ką ši knyga duoda jam asmeniškai. Pasakytina, kad vien tik nostalgijos sustiprintų jausmų antplūdis, pažvelgus į seniai matytus brangius vaizdus, yra neįkainojamas išgyvenimas.

Kuris iš kauniškių nenorėtų ir vėl pavaikšioti po Kauną, aplankyti bažnyčias, pasiklausti vargonų muzikos... Kaip tada, šviesiais, laimingais laikais. Būdavo taip bent kartą į metus senamiestį išlandžiuojam. Pradėdavom nuo Vytautinės, švenč. Marijos Dangun Ėmimo bažnyčios, prie Nemuno prisiglaudusios. Bažnyčia ne iš gražiausių, bet viliojo tuo, kad Kauno seniausia ir kad joje ilgesnį laiką skambėjo patrauklūs kan. Juozo Tumo-Vaižganto pamokslai, pavertę bažnytėlę inteligentų šventove. Nors man ją lankant Vaižganto jau nebebuvo ir joje operos solistai (kaip Vaižganto laikais) jau nebedainavo, o ji vis tiek į savę traukė. Traukia akį ir dabar. Juo labiau, kai sužinai, kad Vaižgantas per dešimtmetį joje sutuokė 1375 inteligentų poras! Jau tada girdėjau, jog visi norėjo būti Vaižganto sutuokti, bet tokia masė!

Iš Vytautinės, per rotušės aikštę perėję, užsukdavom į Maironio muziejų, o iš jo traukdavom į Katedrą Baziliką — ne jos mūrais, o puikiais altoriais pasigrožėti, jos dydžiu pasistebėti. Netoliese ir Kunigų seminarijos bažnyčia, o šalia jos Kauno pilies griuvėsiai. Grįždami įsmukdavom

me į Jėzuitų bažnyčią, kur pasitaikydavo užtikti vargonų koncertą. Bažnyčia garsėjo geriausiais vargonais. Čia pat moksleivių — dominikonų bažnyčia, prie Aušros mergaičių gimnazijos, į kurią gimnazistės užbėgdavo prieš egzaminus Dievulio pagalbos paprašyti, kad padėtų dvejetukų išvengti. Deja, dabar joje jau kino teatras. Ji ne viena taip suniekinta. Šv. Trejybės — šokių salė. Populiarioji šaričių (Marijonų) — sandėlis. O tada įdomu būdavo jose apsižvalgyti. Ir kaipgi Soborą — Kauno Įgulos bažnyčią aplenksi, kurioje ne kartą teko religinių koncertų klausytis, per tautines šventes žmonių spūstyje stovėti. Kartą, per Karo Technikos dalių šventę, teko po pamaldų prie jos rikiuotėje prezidento kalbos klausantis trokšti gi po jos parado žingsniu aplink bažnyčią grindinį kirsti. Deja, dabar joje vitražo muziejus, o ant didžiojo altoriaus Kristaus vietoje Leninas užkeltas. Pakeliui namo į šančius pro Karo ligoninę ir Karmelitų bažnyčią tekdamas praeiti, o kartais ir įeiti.

Pasinešus iškylon į zoologijos sodą neiškęsdavom pro statomą Prisikėlimo bažnyčią pasukti. Nepraeidavom plytos jos statybai nenupirkę, ar loterijoje laimės neišbandę.

Vieną kartą net laimingą bilietą nupirkau — už litą kibirą laimėjau. Kibiro man nereikėjo, tai, palikau ten pat. Jau išmūryta didingoji bažnyčia dominavo visą Kauno panoramą. Dominuoja dar ir dabar, bet jau kaip

radio fabrikas su bokšte iškelta radijo antena vietoje buvusio kryžiaus. O kiek valandų praleista Pažaislyje besigėrint brangiausia ir puošniausia Lietuvos bažnyčia bei vienuolynu! Dabar ten muziejus, o vietoje nepaprastai žavaus vaizdo, atsiveriančio į Nemuną, tyvuliuoja Kauno Marios, supdamos tą puikų ansamblį iš trijų pusių.

Iš visų mano lankytų, Kauno ir jo apylinkių, bažnyčių arčiausia prie širdies liko šančių bažnyčios. Parapijinė, kurioje mudu su Marija buvome sutuokti, ir ypatingai margoji karių bažnyčia. Žiūriu dabar į jos nuotrauką ir girdžiu bažnyčią drebinantį kun. Kryžausko, 2-ro Pėst. ir 3-čio Artilerijos pulkų kapeliono pamokslą, kareivius barantį, grąsinantį. Kapelionas šaukdavo iš visų jėgų ir vis kažkokia archajiška kalba, tartum iš Mažvydo Katekizmo nurašyta. Kiekvieną bendratį jis tardavo su priedeliu "anai": "kalbėtina", "galvotena", vis su kietąja l raide. Ir vis apie karinę drausmę, moralę...

Bet mes mažai jį girdėdavom — vis į šančių šaulių choro merginas žvilgčiodavom ir suklusdavom tik tada, kai įsismaginusio pamokslininko palyginimai dviprasmiškai sugriaudavo. Kiek kalbų, kiek anekdotų apie senyvo moralisto pamokslus sklisdavo! Kareiviai vadindavo jį "Kryžiaus žiunklu", nes jis kiekvieną tikybos pamoką pradėdavo tuo pačiu klausimu: "Tai pasakyk man, brangiausias kareivėli, kas yra kryžiaus žiunklas?" O po jo, antrose (Nukelta į 12 psl.)

BRONIUS KVIKLYS

Kauno arkivyskupija

Lietuvos Bažnyčios III-čias tomas, Kauno Arkivyskupija. Išleido Lietuvių Bibliotekos Leidykla 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629. Paruošė Bronius Kviklys, Architektūriniai tekstai dr. inž. Jurgio Gimbuto. Redakcija: Kun. Viktoras Dabušis, Bronius Kviklys, Juozas Mažeika, T. Anicetas Tamošaitis, SJ, Kun. Dr. Juozas Vaišnoras. Redakcijos artimi talkininkai: Vysk. Vincentas Brizgys, Nijolė Gražulienė, T. Algimantas Kezys, SJ., Vincas Lukas. Žemėlapi nubraižė Albinas Karnius. Dailininkas ir techninis redaktorius Petras Aleksa. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Tekstą rinko Aleksandras Pakalniškis, Jr.

Lietuvos šventoves belankant...

(Atkelta iš 11 psl.)

pamaldose, Karo Technikos kapelionas kun. Kazimieras Juška, eruditas, teisininkas ir aistringas keliauminkas, kalbėjo jaukiai „su sąmojumi apie savo patyrimus kelionėse, apie moralinę teisę ir tikėjimo išgyvenimą. Vėliau, jį pakeitęs, kun. prof. Ignas Česaitis, šviesus intelektualas, sakydavo populiaria filosofija išpuoštus pamokslus, labiau tinkančius inteligentams negu kaimo berneliams — kareiviams. O puikaus žmogaus ir kunigo būta! Atsimenu kai per antrąsias Europos krepšinio pirmenybes Kaune gulėjau Gaižiūnų poligono ligoninėje. Bilietas kišenėje, o aš su sutinusia kaip kaladė, koja ligoninėje. Tą sekmadienį po pamaldų kun. Česaitis lankydams ligonius užėjo ir į mano palatą. Buvome šiek tiek pažįstami, tai pasiskundžiau jam savo dalia. Gi žiūriu, po valandėlės įeina į palatą ligoninės sanitarijos viršila su dviem sanitarais ir neštuvais. Paguldė mane į juos ir neša. „Greičiau, greičiau“ — ragino viršila, — „jau rungtynės prasideda“. Man pasiteiravus kur mane neša, paaiškino: „Mano bute kunigas su kapitonu Gaigalu pietauja ir krepšinio rungtynių klauso. Tai kunigas liepė tave atnešti“. Nunešė ir pasodino prie stalo, o kapitonas Adolfas Gaigalas, su kuriuo man kariuomenės radijo pusvalandžius ruošiant nekartą teko bendradarbiauti, bokalą alaus pripylė. Laikom bokalus rankose ir pirmojo lietuvių rinktinės krepšio laukiam. Pagaliau įmetė! Sušunkam „valio“! ir bokalą iki dugno išmetam. Ir taip po kiekvieno krepšio iki rungtynių galo. Po to dar po vieną už pergale Latviją ir Europos čempionatą. Vėlai naktį sanitarai, kunigo ir kapitono lydimi, parnešė mane atgal į palatą.

Nei kun. prof. Igno Česaičio, nei kap. Adolfo Gaigalo jau nėra, nėra nei tos mielos, margutės bažnytelės. Nevisai! Jinai išliko šios knygos nuotraukoje, o per ją nubudo ir man brangūs prisiminimai.

Taip verti lapą po lapo ir

pasijunti tartum vėl tas šventoves lankytum, vėl tais pačiais keliais eitum, nes į nuotraukas bežiūrint sugrįžta nublukę veidai ir anų šviesių dienų nutikimai.

Kaip kiekviena pušis savo šilui ošia, taip kiekvienas lietuvis savo parapijai meilę širdyje nešioja. Jei kauniečiams malonu savo miesto šventoves ir vėl apžiūrėti, tai lygiai taip svarbu ir šiauliškiams (kurie yra tokie aistringi parapijiniai patriotai) savąsias pamatyt. O ir pasididžiuoti yra kuo. Juk šiauliškiai vis pasakoja, kad jų šv. Petro ir Povilo bažnyčios bokštas aukščiausias Lietuvoje, kad ji gražiausia ir t.t. Tkrai puikuolė ir atrodo: puošnus fasadas, viduje freskomis išdabinta, reto grožio dviaukštis altorius.

Iš viso, Kauno Arkivyskupija itin gražiomis bažnyčiomis nusėta. Antai didelė gražuolė Gruzdių bažnyčia, Joniško, ar Jonavos, Lauryno Stuokos Guzevičiaus projektuotoji; Dotnuvos, senoji Kėdainių ir Raseinių paminklinis architektūrinis ansamblis savo grožiu praneša net Kauno bažnyčias. Nenušileidžia joms nei dailioji Skarulių bažnytelė, tokia žavi ir jauki viduje, meno turtais perpildyta, nekartą lankyta. Vėl Taujėnų, katedrą primenantį bažnyčia, ar Tytuvėnų su imponantiškais altoriais ir vienuolynu, Ukmergės šv. Petro ir Povilo žagarės ir daugelis kitų mūrinių bažnyčių verčia prie jų ilgėliau pastovėti. O Šiluvos, su tebuklinguoju šv. M. Marijos paveikslu, visas seavo reikšmė viršija.

Tačiau daugeliui brangiausia bus jo gimtinės medinė bažnytelė. O jų yra gražių ar bent įdomių. Kaip antai šaltenių (Juodeikių) panaši į daržinę, be lubų, be ornamentų. Gasčiūnų, su primityvia besiene varpinė... O kiek koplyčių, kryžių nuotraukų, paminklų kapinėse... Dauguma bažnyčių panašios viena į kitą, bet vis kitokios, savitos ornamentais, kryžiais, o labiausiai varpinėmis.

Viso knygoje aprašyta 150 bažnyčių ir 50 didesnių koplyčių bei oratorijų. Be

Pasaulio Lietuvių Dienų leidinių pavarčius

Antrųjų pasaulio lietuvių dienų gausius renginius atžymėti ir dalyvius tinkamai informuoti, buvo išleistas plačios apimties gausiai nuotraukomis iliustruotas leidinys, suskirstytas į nevienodo dydžio skyrius. Leidinį redagavo atskirų renginių redaktoriai, o jų koordinatorium, atseit vyriausiuoju redaktorium buvo Bronius Nainys.

IVADINĖ DALIS (1-43) Redaktoriaus Bronius Nainys

Šioje dalyje sveikinimai: prezidento R. Reagano, diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio, Lietuvos atstovo Washingtono dr. Stasio Bačkio, Illinois gubernatoriaus J. Thompson, Chicago mero H. Washington, Chicago arkivyskupo kardinolo J. Bernardin. Prie jų prijungti ir rengėjų pasisakymai: PLB pirm. V. Kamanto, II PLD org. komiteto pirm. dr. A. Razmos ir jo pavaduotojo Br. Juodelio. Pasigendame garbės gen. konsulės Juzės Daužvardienės, kaip šios vietovės šeimininkės, vyskupo Vincento Brizgio ir PLB valdybos pirm. pavad. Vaclovo Kleizos žodžių. Jei duodama žodis vienam pavaduotojui, kodėl užmirštamas kitas, daug ilgiau dirbęs ir vežęs bendruomeninį vežimą. Net atskiros nuotraukos V. Kleiza neužsitaravo!

Toliau eina PLB valdybos, talkininkų, komitetų, komisijų, pareigūnų, redaktorių bei korektorių nuotraukos. Šis skyrius baigiamas koordinatoriaus žodžiu ir renginių kalendorium.

IV PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS (45-129) Redaktoriaus Romas Kasparas

Skyrius pradedamas PLB valdybos pirm. V. Kamanto žodžiu. Ilgėliau pasisako seimui rengti komiteto pirmininkas dr. P. Kisielius o istorinį žvilgsnį į PLB veiklą meta Bronius Nainys. Yra ir anglų kalba įvadas

to daug kitokių religinių pastatų ir paminklų. Įdėta nemažai nuotraukų: Arkivyskupijos vyskupų, kunigų, miestų vaizdų. Rašoma, kad arkivyskupijoje yra 90 mūrinių ir 69 medinės bažnyčios. Keletas po karo statytų medinių bažnyčių atrodo kaip barakai ar įrengtos paprastame name, kaip kad Panoterių bažnyčia.

Religinių pastatų aprašymų vertę žymiai didina dr. inž. Jurgio Gimbuto įžvalgūs architektūriniai aprašai.

ANTANAS JUODVALKIS

bei V-jo PLB seimo nutarimai.

Skyrių dominuoja pirm. V. Kamanto pranešimas (60-83). Prie jo jungiasi PLB valdybos sekr. Antano Juodvalkio ir Pasaulio lietuvių redaktoriaus Broniaus Nainio pranešimai. Šiame skyriuje pasigendama atskirų sričių vadovų pranešimų: kultūros, švietimo, jaunimo, sporto ir svarbiausia išdininko. Kodėl kitų valdybos narių dirbtus darbus pasiglemžė pirm. V. Kamantas ir visus nuopelnus susižėrė sau. (Tik primygtinai reikalaujant, man buvo leista savo nuomonę atskirai pareikšti). Labai smagu pavartyti V-jo PLB seimo, įvykusio 1978 m. Toronte, leidinį, kuriame kiekvienas valdybos narys parašė apie savo darbus ir rūpesčius. (Valdybai pirminkavo Br. Nainys).

Reikia pastebėti, kad šis V. Kamanto parašytas valdybos veiklos pranešimas yra tik jo vieno nuomonė, bet ne visos valdybos, nes posėdžiui nebuvo pateiktas ir nesvarstytas. Be to, savo pranešime niekur nepažymėjo, kad Pasaulio lietuvių jaunieji redaktoriai (iki 1980 m. galo) negavo jokio atlyginimo, o Broniui Nainiui mokamas atlyginimas. Dėl to ir Pasaulio lietuvių leidimo nuostoliai staiga pašoko. Vien tik paskutiniųjų dviejų metų — 1981 ir 1982 nuostoliai pasiekė 14,000 dol. P. l. administratoriai Daina Kojelytė, Baniutė ir Romas Kronai negavo jokio atlyginimo. Metinė P. l. prenumerata nuo 3 dol. (1978 m.) pakilo iki 10 dol.

Toliau kalbama apie veiklą kraštų bendruomenėse: Argentina (9-195), Austrija (95), Belgija (96), Brazilija (97-100), Didžioji Britanija (100-102), Jungtinės Amerikos Valstybės (102-108), Kanada 108-111), Kolumbija (112-113), Prancūzija (114), Švedija (115), Šveicarija (116), Urugvajus (117-119), Venezuela (120-123), Vakarų Vokietija (124-125). Šis skyrius užsklendžiamas darbo taisyklėmis ir seimo darbotvarke.

III. PENKTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS (131-167)

Redaktorės — Ofelija Barškėtytė ir Ramunė Kubiliūtė

Skyrius pradedamas PLJ kongreso ruošos komiteto pirm. Violetos Abariūtės pasisakymu: "Kad kongresas būtų prasmingas" ir paaiškinimu anglų kalba. Parodyti praėjusių keturių kongresų vaizdai progra-

ma, darbuotojai, apžvalgos (R. Kemežaitės, B. Bublinskės ir G. Petrauskienės). Supažindinama su kraštų jaunimo veikla: Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didž. Britanijos, JAV, Kanados, Kolumbijos, Urugvajaus, Vak. Vokietijos.

IV. ANTROS PASAULIO SPORTO ŽAIDYNĖS (169-213)

Redaktoriaus
Vytautas Grybauskas

Pradedama žaidynių komiteto pirm. Valdo Adamkaus žodžiu ir apžvalga anglų kalba. Rašo Pranas Mickevičius, Leonas Baltrūnas, Antanas Laukaitis, Pranas Berneckas, Vytautas Grybauskas (pats šio skyriaus redaktorius), paminėti sporto klubai, pavieniai prasikišę lietuviai sportininkai ir sporto žaidynių programa.

V. Grybauskas plačiai apžvelgia ŠALFAS istoriją ir veiklą (185-191). Gaila, kad apie įvykdytas rinktinės išvykos į ok. Lietuvą, Pietų Ameriką, Australiją ir Europą neteko užtikti datų, kuriais metais tai įvyko. Po daugeliu nuotraukų taip pat nėra metrikos, kada jos darytos. Gal rašančiam buvo aišku, kai pats organizavo ir dalyvavo, bet skaitančiam ir nežinančiam gaunasi spraga.

V. ŠEŠTOJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ (215-223)

Redaktorė
Danutė Bindokienė

Šis skyrius pradedamas Lietuvos gen. konsulės Juzės Daužvardienės sveikiniu ir Dainų šventės komiteto pirm. Vaclovo Momkaus žodžiu. (Tik šioje dalyje gen. konsulė rado vietos savo žodžiui). Duodama abiem kalbom šventės programa ir D. Bindokienės trumpa dainų švenčių istorinė apžvalga. Nuotraukose: komitetas, pareigūnai, dirigentai, solistai, komisijos. Supažindinama su dalyvavusiais (ar numatytais dalyvauti) choralais ir jų vadovais. Pradedama Brazilijos Volungės chorų, bet jos neatskrido, palūžo sparneliai. Iš Kanados aprašyti 10 dainos vienetų ir iš JAV — 23 chorai. Jaunimo lituanistinių mokyklų surašyta 12 chorų, iš kurių tik vienas

(Nukelta į 13 psl.)

WANTED - Designer with minimum 5 years experience in electro-mechanical devices. Electromagnet experience preferred. Ability to do electrical and mechanical engineering required. Good drawing, writing and communications skills necessary. Successful applicant will be relocated to the I.M.I., Boyne City, Michigan plant. Send resume to Industrial Magnetics, P.O. Box 406, Boyne City, Michigan 49712

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PLD leidinį pavarčius...

(Atkelta iš 12 psl.)

iš Kanados. Pažymėti ir liaudies instrumentų vienetai: Clevelando, Chicagos, Montrealio ir Toronto.

Skyrius užbaigiamas dalyvaujančių tautinių šokių grupių ir šokėjų sąrašais.

VI. KULTŪRINIAI RENGINIAI (287-315)

Redaktorius
Vacys Rociūnas

Skyrius pradamas kultūrinių renginių pirm. Ingridos Bublienės žodžiu ir komiteto nuotraukomis. Vytautas Volertas rašo apie ūkvedžius ir šeimininkus, duodama kultūrinių renginių programa, aptariami literatūros vakaro atlikėjai: Kazys Bradūnas, Algirdas Landsbergis ir Birutė Pūkelevičiūtė. Deja, nespėta ar nenorėta atitaisyti žinių apie programos vadovę. Rašoma apie dr. Mariją Stankus-Saulaitę, o iš tikrųjų su rašytojais supažindino ir programą pravedė Dalia Gotceitienė Istorijai ta klaida pasiliks. Supažindinama su galerijomis, meno, draudžiamos spaudos, tautodailės, filatelijos, pinigų ir medalių parodomis, Balzeko lietuvių kultūros muziejum, koncertais, filmais, teatru ir opera. Daug renginių, daug nuotraukų ir trumpi aptarimai. Nepasirašyti straipsniai, reikia manyti, paties redaktoriaus parašyti.

VII. KULTŪRINĖS PRAMOGOS (319-323)

Redaktorė Marija Remienė

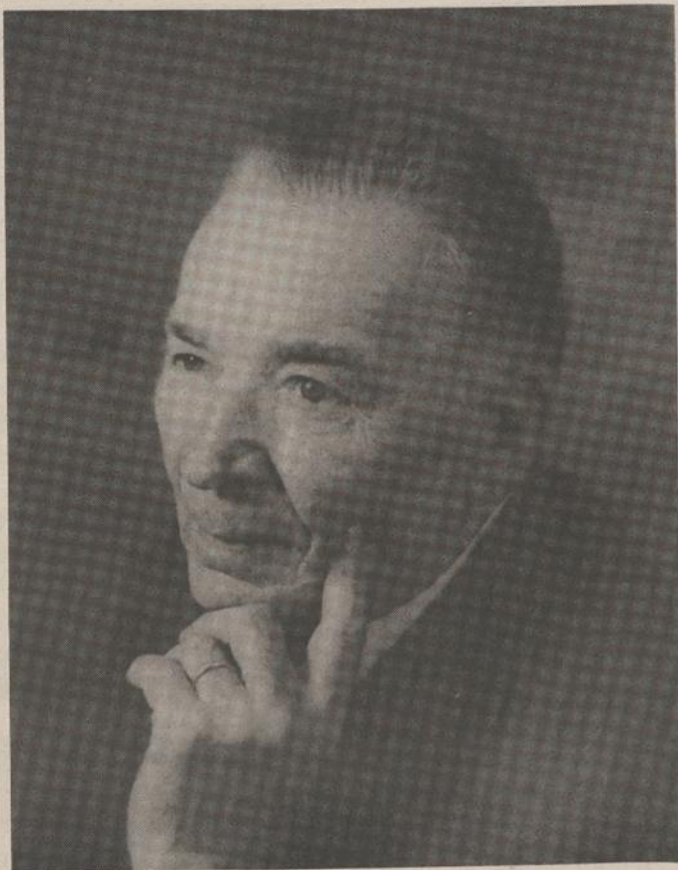
Apie kultūrinės pramogos rašo pati redaktorė ir komiteto pirmininkė Marija Remienė. Aiškinamasi kultūrinių pramogų reikšmė ir paskirtis duodama nuotraukų ir programa.

Knygos pabaigoje įdėtas stambesniųjų aukotojų sąrašas.

UŽSKLANDAI

Knyga — II Pasaulio lietuvių dienos — yra didelio formato (8½x11) 332 psl. leidinys. Knygos viršelį ir titulinį puslapį paruošė Vincas Lukas. Išleido II PLD vyr. komitetas. Spaudė Draugo spaustuvė 1983 Aušros metais, Čikagoje.

Šioje knygoje sutelkta daug informacijos apie vykusius renginius ir apilamai apie lietuvių kultūrinį ir visuomeninį judėjimą. Knygoje yra ir spragų. Per siaurai paminėta religinė dalis (25 psl.). Juk pamaldos vyko ne tik švč. M. Marijos Gimimo (Marquette Parko) parapijos bažnyčioje Quigley seminarijoje, bet ir lietuvių evang.-liut. Tėviškės parapijoje, o apie ją šiame skyriuje nė žodžio, tik pro-

A. A. dipl. mišk. Jonas Brazauskas

Išlydėjęs amžinybėn dipl. miškininką a.a. Joną Brazauską

Jonas Brazauskas gimė 1904 m. birželio mėn. 26 d., Vilkaviškio apskr., Pilviškio val., Bartininkuose. Augo gausioje 14 vaikų šeimoje.

Baigė Marijampolės gimnaziją ir 1929 m. žemės ūkio Akademijos miškininkystės skyrių. Pabaigė Karo Mokyklos aspirantų kursus leitenantu laipsniu. Vė-

liau buvo pakeltas į vyr. leitenantus. Lietuvoje dirbo miškų žinyboje: buvo Kėdainių girininkijos girininku, Panevėžio ir Jūros urėdo pavaduotoju, Alytaus vidurinės miškų mokyklos dėstytoju ir Panemunės inspektoriatu vyriausiu miškų inspektoriumi. Aktyviai bendradarbiavo miško žurnale "Mūsų Girios". Dėka švėtimų kalbų mokėjimo buvo valdžios pasiūstas į Sovietų Sąjungą rusų miško transporto į Lietuvą tvarkymo reikalais. Dirbdamas miškų žinyboje pasižymėjo miškų želdymo, laukinių gyvulių apsaugos ir medžioklės srityse.

1939 m. vedė dantų gydytoją Albiną Bielskiutę. Vėliau gimė vienintelė dukrelė — Jonė.

Pasitraukęs nuo Sovietų okupacijos 1944-1945 m. dirbo Austrijos miškuose — miško taksatoriumi. Vėliau emigravo į JAV.

Jonas Brazauskas mirė Waterburio ligoninėje liepos mėn. 25 d. Kūnas buvo pašarvotas Stokes laido tuvių koplyčioje. Penktadienio vakare daug žmonių

1949 m. rugpiūčio mėn. 23 d. su žmona Albina ir dukrele Jonė, persikėlė pastoviam gyvenimui į Waterbury, Conn. Čia jau gyveno jo du broliai — Motiejus ir Juozas. Dirbo įvairiose įmonėse ir prieš 14 metų išėjo į pensiją.

Atvykęs į Waterbury, Ct. greit įsijungė į lietuviškos veiklos darbus. Ilgus metus vadovavo Balfui ir Lietuvių Fondui. Tuose darbuose jam daug padėdavo jo žmona Albina.

Laisvu laiku mėgdavo žuvalti, grybauti ir naminių sportą — palošti šachmatais. Labiausiai mėgdavo žiemos žuklę ant ledo.

Dėl savo gyvo ir malonaus būdo buvo visų mėgiamas, ne tik lietuvių, bet ir kitataučių. Jo didelis gyvenimo džiaugsmas buvo anūkė Aleksandra, kuri su savo tėvais gyvena Londone, Anglijoje. Jie kasmet atvykdavo į Cape Cod, Ma., praleisti savo atostogas.

Prieš tris metus Jonas sunkiai susirgo. Jam buvo padaryta galvos operacija ir atrasta, kad jis turi smegenų vėžį. Po operacijos dar kelis metus gyveno normalų gyvenimą. Paskutinius 9 mėnesius labai sunkiai sirgo, pusę laiko praleisdamas ligoninėje. Namuose jį slaugė žmonos pasamdytos dvi slaugės. Retkarčiais jį aplankydavo dukra Jonė. Ligos metu Brazauskams, ypač Albinai, jų draugai ir artimi pažįstami teikdavo fizinę ir moralinę pagalbą.

Ligos metu Jonas yra sakęs savo draugams "taip norėčiau, nors trumpam laikui, nuvažiuoti į Lietuvą, pamatyti miškus ir svarbiausiai tuos medelius, kuriuos pats sodinau..." Deja, jo svajonė neišsipildė.

Jonas Brazauskas mirė Waterburio ligoninėje liepos mėn. 25 d. Kūnas buvo pašarvotas Stokes laido tuvių koplyčioje. Penktadienio vakare daug žmonių

atėjo atsisveikinti su Jonu. Karstas buvo apsuptas daugybės gėlių puokščių ir vainikų. Po trumpų daugelio organizacijų kalbų buvo bažnyčios choro sugedota giesmė "Angelas Apreiškė Marijai".

Dalyviai gausiai aukojė Lietuvų Fondui 851 dol. ir Tautos Fondui 30 dol.

Šeštadienį, liepos 30 d. iš koplyčios kūnas buvo atlydėtas į šv. Juozapo parapijos bažnyčią. Lydėjo virš 60 automobilių.

Gedulingos pamaldos, kurių metu jautriai ir gražiai giedojo bažnyčios choras (Jonas buvo to choro ilgametis dalyvis ir solistas) atnašavo klebonas kun. Vilčiauskas asistuojant Jono broliui kun. Pijui Brazauskui. Pamoksle kun. Vilčiauskas gražiai išryškino a. a. Jono nuopelnus ir asmenybę. Velionio kūnas buvo palydėtas ir palaidotas Lietuvių kapinėse. Visi dalyviai buvo pakviesti į "Four Seasons" restoraną pietums. Pietuose dalyvavo virš šimto asmenų. Pietų metu duktė Jonė padėjo šeimos vardu visiems už dalyvavimą laidotuversė.

Jonas Brazauskas paliko nuliūdime žmoną Albiną, dukrą Jonę Ashbourne, anūkė Aleksandrą. Du brolius — kun. Pijų — Oregon ir Zigmą — Kanadoj. Keturias seseris: Albina Razma — Kanadoj ir tris seserys — Lietuvoje.

Miškininkams labai liūdna, kad tokiam trumpame laikotarpyje jie nustojo penkių iškilių miškininkų: prof. Jono Kuprionio, Antano Vasaičio, Vinco Žemaičio, Andriaus Skučo ir Jono Brazausko.

Ilsėkis ramybėje!

Dipl. mišk. Mykolas Gureckas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

MIRĖ PETRAS BLIUDŽIUS

Liepos 27 d. savo bute netikėtai mirė savanoris — Klaipėdos krašto vaduotojas ir keletos Detroito esančių organizacijų aktyvus narys Petras Bliūdžius.

Velionis buvo gimęs 1904 m. spalio 30 d. Marijampolėje. Būdamas Marijampolės gimnazijos moksleiviu, tėvams nieko nesakant, su kitais draugais savanoriais stojo į Klaipėdos vaduotojų eiles. Atvadavus Klaipėdos kraštą, karo tarnybą atliko Lietuvos kariuomenėje aviacijoje.

Karo audrų išmestas, kaip ir kiti atvyko į Ameriką ir apsigyveno Detroito. Gyvendamas Detroito priklausė St. Butkaus šaulių kuopai, ramovėnams, Balfo, SLA 200 kuopai, Lietuvių namų draugijai, Dariaus ir Girėno klubui, D. L. O. centrui.

Liepos 29 d. Yolandos Zaprackienės laidotuvių namuose kun. Alfonsas Babonas ir atsilankiusieji sukalbėjo rožinį. Yolanda Zaprackienė velionio šeimai pareiškė užuojautą savo, Balfo ir SLA vardu.

Su velioniu atsisveikino ir šeimai bei giminėms užuojautą pareiškė: Klaipėdos krašto vaduotojų vardu Vincas Tamošiūnas, Dariaus ir Girėno klubo ir Lietuvių namų draugijos vardu Edvardas Milkauskas, ramovėnų vardu teis. Stasys Šimoliūnas ir Detroito Lietuvių Organizacijų centro vardu Antanas Vaitėnas.

Atsisveikinimo metu garbės sargyboje stovėjo ramovėnai ir šauliai. Velionis karste gulėjo aprengtas šaulių uniforma ir su užsitarntais žymenimis. Karstą dengė Lietuvos trispalvė, gale stovėjo St. Butkaus šaulių kuopos vėliava.

Liepos 30 d. Lietuvos vėliavą V. Tamošiūnas ir M. Baukys nuėmė nuo karsto ir įteikė velionio sūnui Romui. Nuludėjęs į šv. Antano bažnyčią už velionio sielą mišias aukojo kun. Alfonsas Babonas, vargonais

grojo ir solo giedojo muz. St. Sližys. Dalyvavo 80 žmonių. Po mišių amžinam poilsiui buvo nulydėtas į šv. Kapo kapines ir palaidotas prie prieš 4 metus mirusios žmonos Julijos.

Nuliūdime liko: sūnus Romas ir duktė Gražina su šeimomis, brolis Albinas ir pusbrolis Andrius su šeimomis Detroito, brolis Juozas ir sesuo Marytė Lietuvoje, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Petro Bliūdžiaus giminės, draugai ir pažįstami velionį Tautos fonde įamžino su 610 dol.

Klemensas Urbšaitis, viešėdamas Lietuvoje, buvo susitikęs P. Bliūdžiaus sūnų ir brolį, kurie prašė parvežti linkėjimus. Gaila, grįžęs vietoje linkėjimų, turėjo pareikšti užuojautą.

★

• Ada Petrauskienė, vyriui mirus, pardavė namus ir išvyko nuolatiniam gyvenimui į Floridą.

IŠ ŠVYTURIO KUOPOS VEIKLOS

Rugpiūčio 6 d. Pilėnuose posėdžiavo švyturio šaulių kuopos valdyba. Posėdį pravedė kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas, sekretoriavo Antanas Vaitėnas. Dalyvavo: Al. Grigaitis, L. Selenis, R. Macionis, S. Paulikienė, P. Buksnis, A. Buksnienė, A. Šiurkus, B. Telyčėnas, P. Jocius, V. Rinkevičius ir spaudos atstovas Antanas Grinius. Atsistojimu ir tylos minute pagerbta mirusi kuopos narė Zelma Jocienė.

Kuopos pirmininkas Br. Valiukėnas savo pranešime išvardino atliktus kuopoje darbus: Australijos lietuviams sportininkams lankantis Pilėnų stovykloje kuopos šaulės parengė pietus ir kitą dieną surengtame Kultūros centre atsisveikinimo vakare, buvo jiems įteikta dovana 100 dol.

Surengtas Pilėnuose Joninių paminėjimas su pietumis laužu ir programa praėjo labai gražiai.

Kuopos 10 žmonių grupė dalyvavo šaulių surengtoje Jūrų dienoje Union Pier ir iš ten nuvykę į Tautybių parką pagerbė ten pastatytus Lietuvos prezidentų biustus.

Kuopa pakviesta dalyvauti Naujosios Anglijos rinktinės, Martyno Jankaus ir Romo Kalantos kuopų minėjimuose.

Kuopos išdininkas Vincas Rinkevičius perskaitė Joninių minėjimo apyskaitą ir pateikė kuopos kasoje turimų pinigų stovį.

Nutarta rugpiūčio 28 d. Pilėnuose surengti išvyką su maistu, gėrimais ir dovanų stalu, spalio 2 d. suruošti Pilėnų stovyklos uždarymą ir 1984 m. ruošti Klaipėdos krašto prie Lietuvos prisijungimo sukakties paminėjimą.

Po posėdžio kuopos šaulės kuopos valdybos nariams ir svečiams parengė pietus. Svečių tarpe turėjo tris kunigus — kun. K. Simaitį, kun. Cukurą ir prel. dr. P. Celiešį.

Kuopos nariai Vladislava Šiurkienė ir Romas Macionis kuopos šaulių ir svečių tarpe rugpiūčio 6 d. Pilėnuose atšventė gimtadienius. Kuopos pirmininkas Br. Valiukėnas ta proga juos pasveikino ir tarė trumpą žodį.

★

• Radijo klubas "Lietuvių Balsas" rugsėjo 4 d. rengia Onutės ir Česio Šadeikų sodyboje išvyką su maistu, gėrimais ir laimėjimais. Pradžio 12 val.

• Pavergtų Tautų festivalis įvyks rugsėjo 9, 10 ir 11 d. Hart Plaza prie Detroito upės. Lietuviai turės maisto ir meno puošmenų namelius ir bendrą barą. Meninei programai atlikti pakviestas R. Kasputienės vadovaujama šokių grupė "Audinys".

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

PRINTING/LITHO EMPLOYEES

To \$50,000+

Leading 35 year-old Minnesota printing company experiencing work stoppage due to labor dispute, needs skilled 1st and 2nd press operators for 2 and 4 color Heidelberg, 2-color Harris, Kluge and 15 inch Chief Letterpress, or equivalent, feeders, helpers, strippers, plate makers, and camera operators. Experienced Supervisors in all areas and Plant Superintendent.

Qualified Persons have opportunity for permanent full-time positions. CALL TOLL FREE:

MEYERS PRINTING CO.
Minneapolis, MN.

1-800-328-4027

OR

(612) 333-8240

Equal Opportunity Employer

Prezidento pareiškimo atgarsiai

Baltų Amerikos Laisvės Lygos atstovai š. m. birželio 13 d. privačiai susitiko Washingtone, D. C. su National Security Council — NSC (Valstybės Saugumo Tarybos) Europos ir Sovietų Sąjungos reikalų direktorium Dr. John Lenczowski Baltijos kraštus liečiančių problemų išnagrinėjimo ir išdiskutavimo tikslui.

Tas susitikimas buvo tarytum įžanga po to sekusiai Baltuose Rūmuose viešai iškilmingai ceremonijai prezidentui Ronald Reagan paskelbiant Birželio 14 dieną Baltų Laisvės Dieną.

Dr. J. Lenczowskiui buvo įteiktas prezidentui Reagan skirtas memorandumas, kuriame surašyta septyni politinės veiklos pasiūlymai. Antruoju pasiūlymo numeriu prezidentas buvo prašomas įgaluoti JAV ambasadorių prie Jungtinių Tautų kasmet oficialiai visiems Jungtinių Tautų nariams pakartoti, kad JAV valdžia nepripažino ir toliau nepripažįsta trijų Baltijos Respublikų prievartinę į Sovietų Sąjungą aneksavimą. To memorandumo pasekoje, naujas 1983 m. liepos 26 d. Prezidento padiktotas raštas (žiūr. Dirva Nr. 31, 1

psl.), kaip oficialus jo politinis pareiškimo dokumentas, buvo išsiuntinėtasi visiems Jungtinių Tautų nariams, neišskiriant nei Sovietų Sąjungos.

Tai yra pirmas įvykis po II Pasaulinio karo, kai JAV prezidentas betarpiškai tiesioginiai pasiuntė Jungtinių Tautoms raštą, kuriuo atsiėmė UN CHARTA papatvirtinama nelegalios sovietų okupacijos.

Tas leidžia mums rimtai tikėtis, kad JAV valdžia gali įgaluoti savo delegaciją prie Jungtinių Tautų iškelti trijų Baltijos Respublikų likimo klausimą UN Dekolonizacijos Komitete.

(BafI)

PABALTIEČIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Š. A. Pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks š. m. rugsėjo 10-11 d. d., Kanados estų stadijone, Udora, Ont., apie 50 mylių į šiaurės rytus nuo Toronto. Vykdo — Toronto Estų Sporto Klubas "Kalev".

Svečių teisėmis į šias varžybas yra pakviesti ir suomių, ukrainiečių ir lenkų lengvatlečiai.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: vyrų, moterų, jaunių A (1964-66 m. gimimo), jaunių ir mergaičių B (1967-68 m. gim.), C (1969-70 m. gim.), D (1971-1972 m. gim.) ir E (1973 m. gim. ir jaunesnių). Taipogi bus pravestos rungtynės ir visoms vyrų senjorų klasėms.

Varžybų pradžia šeštadienį, rugsėjo 10 d. — 2:00 pm. Registracija nuo 12 val. Sekmadienį varžybų tąsa nuo 10:00 am.

Dalyvių registracija atliekama iki š. m. rugsėjo 6 d., šiuo adresu: Mr. Taimo Ilves, 44 Burrows Avenue, Islington, Ont. M9B 4W7. Tel. (416) 239-4628.

Klubams nepriklausantieji gali kreiptis į ŠALFAS S-gos Lengv. atletikos vadovą Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-7161.

Galvosūkių sprendimas

NOTARY PUBLIC JUOZAS MIKONIS — Realtor savininkas

EAST SHORE REALTY
866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

RAMOVĖNŲ GEGUŽINĖ

Sekmadienį, rugsėjo mėn. 4 d., 1 val. p. p. Erie ežero pakrantėje, tarp Landseer ir Canterbury gatvių, LK VS Ramovė Clevelando skyriaus valdyba, žurnalui Karys paremti rengia gegužinę. Bus skanus maistas, baras, loterija.

Skyriaus valdyba visus maloniai kviečia atsilankyti.

GOLFO TURNYRAS CLEVELANDE

Metinis Amerikos ir Kanados lietuvių golfo turnyras šiais metais įvyks Clevelande Darbo dienos (Labor Day) savaitgalyje, rugsėjo mėn. 3 ir 4 d.

Clevelando lietuvių golfo klubas, kuriam išpuola šį turnyrą suorganizuoti ir pravesti, jau yra išdirbęs turnyro tvarkos planą ir jį išsiuntinėjęs Detroito, Chi-

cagos bei Toronto lietuvių golfo klubams. Clevelando golfininkai kviečia ir kitų vietovių lietuvių golfininkus atvykti į šį turnyrą ir jame dalyvauti. Prašom kuo skubiau registruotis pas žemiau nurodytus Clevelando golfo klubo atstovus.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO

METINĖ GEGUŽINĖ

SEKMADIENĮ,

1983 M. RUGPIŪČIO 21 D.

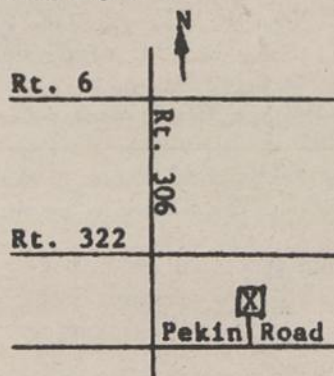
12:00 iki 6:00 v. v.

8636 PEKIN ROAD
RUSSELL, OHIO 44072

Nariams ir jų šeimoms įėjimas veltui.

Svečiai — \$1.00.

- Maudymasis (su priežiūra)
- Gardus maistas
- Žaidimai — laimėjimai
- VELTUI ALUS
- Šokiams orkestras 3-6 v. v.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 4 D., sekmadienį, lietuvių golfo turnyro balius Quail Hollow Golfo Klube, Painsville, Ohio, 6 v. v. kokteilial, 7 v. v. vakariene.

• RUGSĖJO 4 D. gegužinė prie ežero. Rengia L. K. V. S. Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 10 D., šeštadienį Abiturientų balius Lietuvių Namuose.

• RUGSĖJO 11 D. 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje įvyks Bronio Railos naujosios knygos — šimtas prakalbų į Lietuvą "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuvės, dalyvaujant autoriui.

• RUGSĖJO 11 D., Šilinės šventė, šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos grota ir Tautos šventės paminėjimas.

• RUGSĖJO 17 D., 6:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos metinis balius-koncertas parapijos salėje.

• RUGSĖJO 18 D. Video filmų festivalis. Filmuotojas: Vladas Dautas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• RUGSĖJO 18 D. Žalgirio šaulių kuopos rudens balius.

• RUGSĖJO 24 D. "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• RUGSĖJO 24 D. Ateitininkų gegužinė.

• RUGSĖJO 25 D., 4 val. — Vacio Kavaliūno knygos "Dalia" pristatymas Dievo Motinos parapijos salėje.

• SPALIO 1 D. Pabaltiečių draugikumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su latviais ir estais.

• SPALIO 8-9 D., šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atšaldai).

• SPALIO 8 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto užbaigtuvės.

• SPALIO 8 D. Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose. Praveda: kun. G. Kijauskas, S. J.

• SPALIO 9 D. 11:30 val. Dievo Motinos auditorijoje įvyks naujos lietuvių sodybos "Lietuvių Centro" pristatymas visuomenei. Rengia Ateities Klubas.

• SPALIO 15 D. Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• SPALIO 16 D. — 4 val. parapijos auditorijoje simfoninis koncertas. Dalyvauja: pianistas Antanas Smetona, solistas Jonas Vaznelis ir Clevelando Filharmonijos orkestras. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 22-23 D. JAV LB Tarybos suvažiavimas Euclide.

• SPALIO 30 D. Kristaus Karaliaus Šventė DMNP parapijoje. Organizuoja ateitininkai.

• SPALIO 30 D., 4 val. — Dievo Motinos parapijos tartininkų vakariene.

• LAPKRIČIO 5-6 D. D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• LAPKRIČIO 12 D. Vaidilos teatro premjera: Posėdis pragare.

Šių metų golfo turnyras vyks Quail Hollow Golfo klube, Painsville, Ohio, Clevelando miesto pašonėje. Ten pat, klubo viešbutyje, bus galima gauti kambarius nakvynei bei maistą.

Turnyras bus užbaigtas baliumi, sekmadienio vakare, rugsėjo 4 d., gražioje klubo patalpose. Balius prasidės 6 v. v. Vakarienės pradžia 7 v. v. Po vakarienės bus šokiai. Gros orkestras. Clevelando golfo klubas kviečia visus Clevelando lietuvius atsilankyti į balių ir tuo prisidėti prie turnyro pasisekimo.

Registracijos, balius bei kitais turnyrą liečiančiais reikalais kreiptis į Clevelando Golfo klubo pirm. Algį Nagevičių, 7702 West Pleasant Valley, Parma, Ohio 44130. Telef. (216) 845-4954 vakare ir 884-9710 dieną ir pas Rimantą Seikų, 19601 Meredith Ave., Euclid, Ohio 44119. Telef. (216) 481-6930.

Clevelando Golfo Klubas

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

HELP WANTED

Housekeeper, 5 afternoons, Cleveland Hts.; own transportation, references.

Call: 321-4849 after 5:30 p. m. (32-33)

APARTMENTS FOR RENT

Neff Rd. & Lake Shore Blvd. 3 bedrooms, big and beautiful, 2 baths, appliances, includes heat. \$450.00 monthly.

Efficiency includes appliances and heat \$200.00 monthly. Call: 481-5994. (32-33)

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

mi Vytauto Bruzgio pašo-
ko: Kepurinę (mergaitės),
Subatėlę, Pynę (5-kių šokių
gražus gyvai šokėjų išpildytas
junginys), Dzūkų polką,
Audėjėlę (mergaitės),
Šustą ir Malūną. Šokėjus
lydėjo ansamblio muzikan-
tai. Pranešėjas V. Sužiedė-
lis su humoru gražiai, kiek-